

Varhaiskasvatushenkilöstön koulutuskartoitusraportti

Etelä-Karjala 17.3.2006

Johanna Auranen, kehittämissuunnittelija, Varhaiskasvatuksen osaamisklinikka -hanke

Marjo Jauhiainen, projektikoordinaattori, EPM-hanke; Socom/Nuorten palvelu ry.

Tiina Kirvesniemi, kehittämissuunnittelija, Paapuhanke; Socom

Marjut Savolainen, projektityöntekijä, EPM-hanke; Socom/Nuorten palvelu ry.

Sisältö:

1. JOHDANTO	3
2. KARTOITUKSEEN OSALLISTUNEET	4
2.1 IKÄJAKAUMA	5
2.2 AMMATTIRYHMÄT	6
2.3 TYÖSUHTEEN LAATU.....	7
2.4 TYÖKOKEMUKSEN PITUUS.....	9
3. KARTOITUKSEEN OSALLISTUNEIDEN KOULUTUSTAUSTAT JA OPISKELU	11
3.1 KOULUTUSTAUSTAT.....	11
3.2 LISÄKOULUTUS	14
3.3 TÄMÄN HETKINEN OPISKELU.....	16
4. KOULUTUSTOIVEET	18
4.1 LASTENTARHANOPETTAJAT	21
4.2 LASTENHOITAJAT JA PÄIVÄHOITAJAT.....	22
4.3 PERHEPÄIVÄHOITAJAT	23
4.4 JOHTOHENKILÖSTÖ	24
4.5 AVUSTAJAT.....	24
5. KOULUTUKSEN PITUUS	25
6. KOULUTUKSEN KUSTANNUKSET	26
7. TOIVEET KOULUTUSPAIKKAKUNNASTA	28
8. TYÖNOHJAUS	29
9. YHTEENVETO	32
LIITTEET	

1. Johdanto

Koulutuskartoitus on suunnattu Etelä-Karjalan varhaiskasvatushenkilöstölle ja sen tarkoituksena on selvittää koulutustarpeita tällä alueella. Kyselylomakkeet (liite 1) toimitettiin henkilöstölle päivähoidon esimiesten kautta. Kyselyyn vastasi 653 varhaiskasvatuksen työntekijää. Koulutuskartoituksen avulla pyritään suunnittelemaan alueen varhaiskasvattajien tarpeista nousevaa ja kohdennettua koulutusta. Kyselyssä kysyttiin vastaajan nimi, koska tarkoituksena on alueen varhaiskasvatushenkilöstön ns. asiantuntijapankin tai -verkoston perustaminen tulevaisuudessa. Samanlainen koulutustarvekartoitus tehdään koko Kaakkois-Suomen alueella.

Koulutuskartoituksen toteuttaminen liittyy Socomin varhaiskasvatuksen kehittämistoimintaan Kaakkois-Suomen alueella. Tavoitteena on tuottaa varhaiskasvatuksen osaamiseen, tutkimiseen, oppimiseen ja palveluiden tuottamiseen tähtäävä osaamisverkosto sosiaalialan osaamiskeskukseen. Kysely toteutettiin Socomin varhaiskasvatushankkeiden kautta yhteistyössä kuntien kanssa. Hankkeiden ohjausryhmät ovat päättäneet kartoituksen toteuttamisesta. Kyselyn toteuttamiseen osallistui myös opiskelija Heini Turkia Joensuun yliopistosta osana sosiologian opintojaan.

Varhaiskasvatuksen osaamisklinikka -hanke toteutti kartoituksen Imatralla, Joutsenossa, Ruokolahdella ja Lappeenrannassa. Hankkeen tarkoituksena on luoda Kaakkois-Suomeen varhaiskasvatuksen osaamisverkosto ja kehittämysyksikkö. Verkostossa koordinoidaan varhaiskasvatukseen, päivähoitoon, esiopetukseen, alkuopetukseen sekä koululaisten aamu- sekä iltapäivätoimintaan liittyvää erityisosaamista.

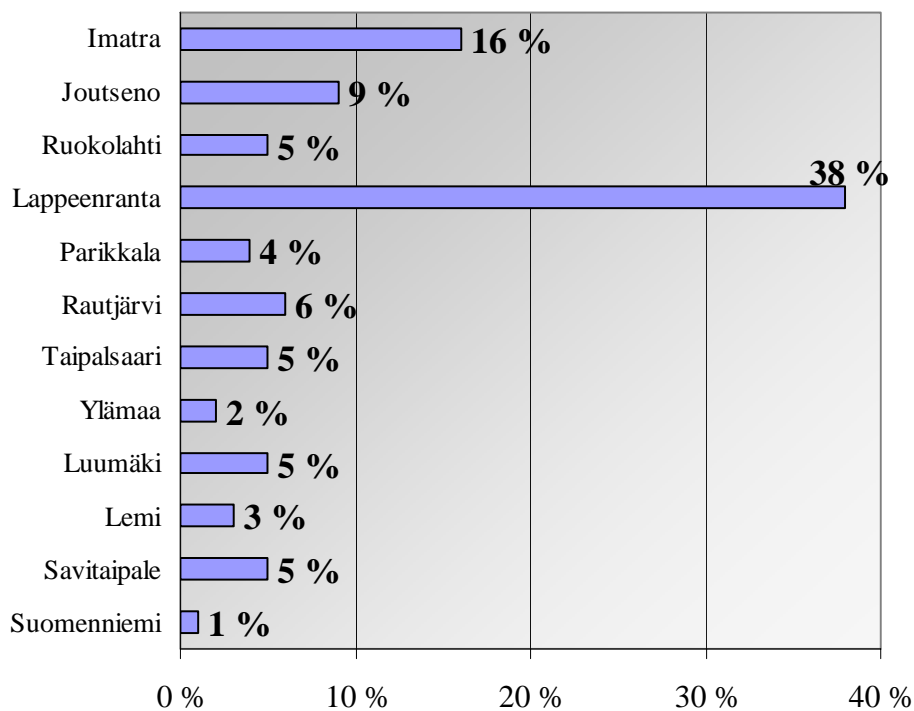
Paapu-hanke toteutti kartoituksen Pohjois-Kymenlaakson kunnissa. Hankkeessa keskitytään varhaisen havainnoinnin ja varhaisen puuttumisen osaamisen kehittämiseen osana perustyötä. Vanhempien ja varhaiskasvatushenkilöstön välistä yhteistyötä kehitetään kasvatuskumppanuudeksi, jolloin varhaisen puuttumisen ja tuen menetelmät ovat luonteva osa varhaiskasvatusta.

EPM-hanke toimitti kartoituksen Länsi-Saimaan, Etelä-Kymenlaakson, Parikkalan sekä Rautjärven kuntiin. EPM-hankkeessa keskitytään varhaisen tuen toiminnallisten menetel-

mien kehittämiseen. Hankkeessa pyritään juurruttamaan varhaisen puuttumisen- ja huolen puheeksiottamisen perustaidot osaksi varhaiskasvatuksen arjen työtä. Hankkeessa kehitetään moniammatillista ja ennaltaehkäisevää työtettä asiakaspalveluissa. EPM-hanketta hallinnoi Nuorten palvelu ry. ja se on osa Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Socomin laaja-alaista kehittämistyötä.

2. Kartoitukseen osallistuneet

Etelä-Karjalan 12 kunnasta koulutuskartoituskyselyyn osallistui yhteensä 653 henkilöä. Koulutuskartoituslomakkeita toimitettiin alueen päivähoidon n. 988 kappaletta. Ne jaettiin päivähoidon esimiesten välityksellä eteenpäin. Vastausprosentti oli n.66 %. Vastajina olivat päivähoidon ja varhaiskasvatuksen henkilöstö päiväkodeista, ryhmäperhepäiväkodeista ja perinteisestä perhepäivähoidosta sekä päivähoidon muuta henkilöstöä, esim. kiertävät erityislastentarhanopettajat. Lisäksi kyselyä toimitettiin joissakin kunnissa myös neuvolaan, kouluhin, sosiaalitoimistoihin sekä seurakuntaan. Suurin osa (99 %) vastanneista olivat naisia. Kuviossa 1 näkyy vastanneiden jakaantuminen Etelä-Karjalan kuntien kesken.

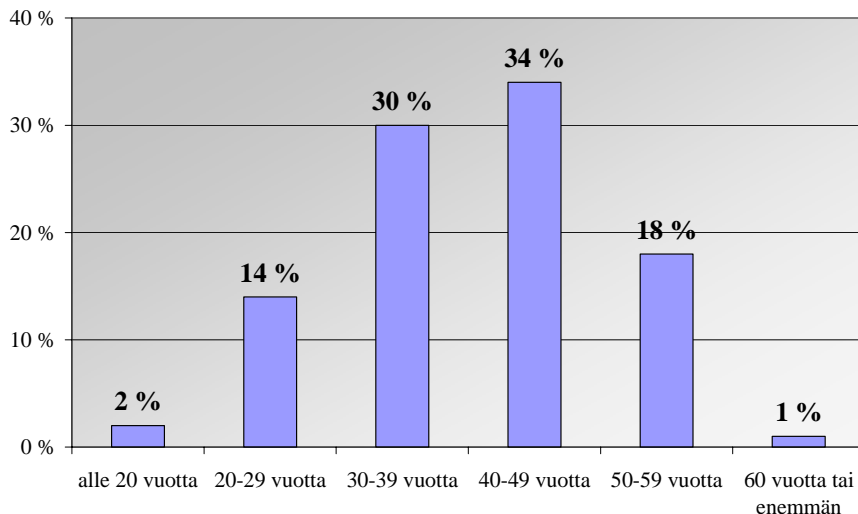

Kuvio 1. Vastanneiden jakaantuminen kunnittain (n=653).

Etelä-Karjalan alueelta koulutuskartoitukseen osallistuneista eli 653 henkilöstä 38 % on Lappeenrannasta, 16 % on Imatralla ja 9 % on Joutsenosta. Rautjärveltä, Ruokolahdelta, Taipalsaareltä, Luumäeltä, Savitaipaleelta, Parikkalasta, Lemiltä, Ylämaalta ja Suomenniemeltä on 1 % - 6 % vastaajista. Kuntien koko vaikuttaa olennaisesti vastanneiden määrään. Vastausprosentit kunnittain tarkasteltuna vaihtelevat hiukan. Imatralla vastausprosentti on 53 %, Joutsenossa 86 %, Ruokolahdella 80 %, Lappeenrannassa 58 %, Parikkalassa 80 %, Rautjärvellä 100 %, Taipalsaarella 71 %, Ylämaalla 100 %, Luumäellä 60 %, Lemillä 67 %, Savitaipaleella 100 % ja Suomenniemellä 100 %.

2.1 Ikäjakauma

Koulutuskartoituksessa vastaajilta kysyttiin ikää, jotta saataisiin kuva varhaiskasvatushenkilöstön ikärakenteesta Etelä-Karjalan alueella. Oheisessa kuviossa 2 näkyy vastanneiden ikäjakauma.

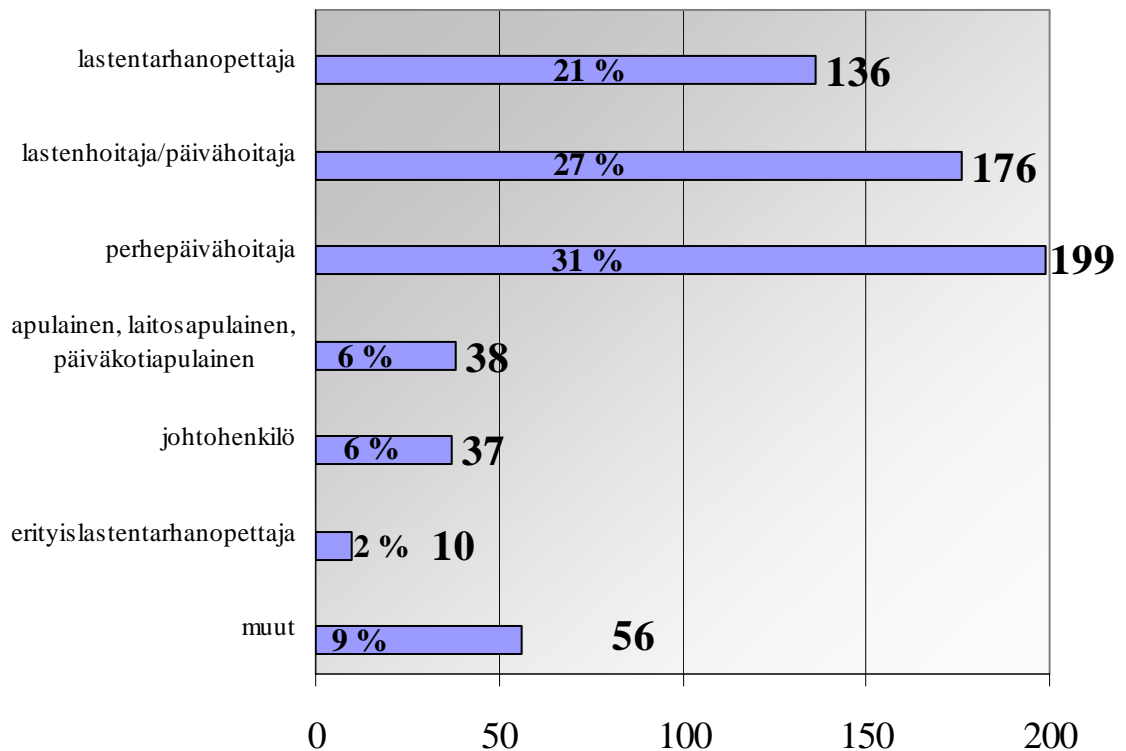

Kuvio 2. Kartoitukseen osallistuneiden ikäjakauma (n=652).

Vastaajista noin kolmasosa on 40–49-vuotiaita ja lähes kolmasosa on 30–39-vuotiaita. 50–59-vuotiaita on noin viidesosa, 20–29-vuotiaita puolestaan yli kymmenesosa ja alle 20-vuotiaita sekä 60-vuotiaita tai sitä vanhempia on vain muutamia. Vastaajien keski-ikä on 45 vuotta.

2.2 Ammattiryhmät

Koulutuskartoitukseen osallistuneilta kysyttiin toiminimikettä tai virkanimikettä, jotta saataisiin selville eri ammattiryhmien koulutustoiveita ja -tarpeita. Koulutustausta voi vaikuttaa siihen, millaista koulutusta toivotaan järjestettävän ja mistä asiasta koetaan tarvittavan lisätietoa. Koulutusta voidaan myös suunnata paremmin sitä toivoneelle ammattiryhmälle, kun vastanneiden koulutustaustat ovat tiedossa. Kuviossa 3 näkyy vastaajat ammattiryhmittäin.

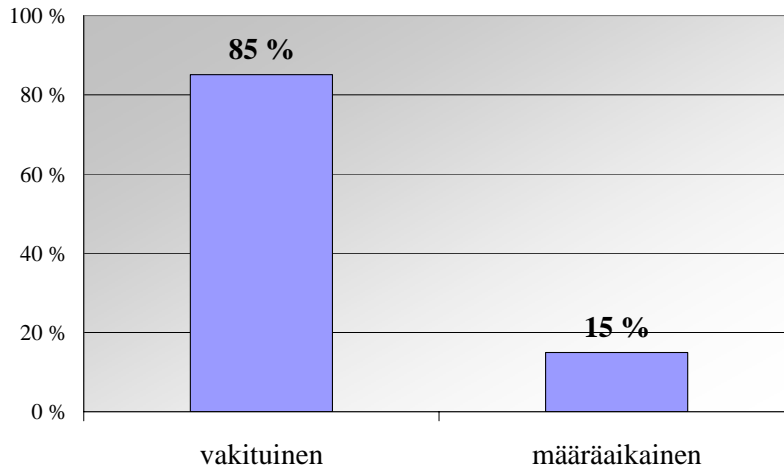

Kuvio 3. Vastaajat ammattiryhmittäin (n=652).

Hieman alle kolmasosa vastaajista on perhepäivähoitajia. Lastenhoitajia ja päivähoitajia on yli neljäsosa vastaajista. Lastentarhanopettajia on noin viidesosa vastaajista ja muihin ammattiryhmiin kuuluu noin kymmenesosa vastaajista. Ammattiryhmään muut on yhdistetty kaikki muut esiintyneet ammattinimikkeet, joita ovat mm. terveydenhoitaja, sosiaalityöntekijä, psykologi, opettaja ja perhetyöntekijä. Apulaisia, laitosapulaisia ja päiväkotiapulaisia on 6 %, johtohenkilöstöä myös 6 % ja erityislastentarhanopettajia on 2 % vastaajista.

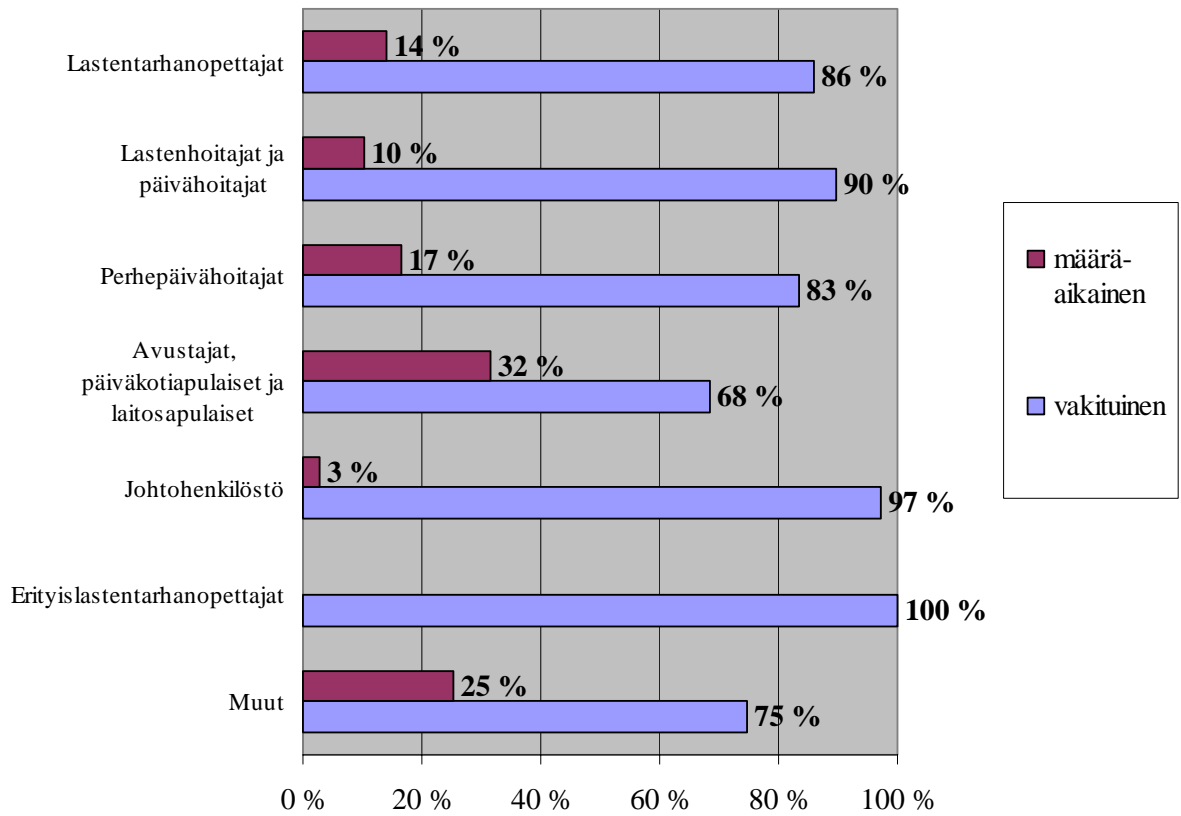
2.3 Työsuhteen laatu

Koulutuskartoituksessa selvitettiin myös, ovatko vastaajat vakituisessa vai määräaikaisessa työsuhteessa, koska haluttiin saada suuntaa antava kuva, millainen tilanne Etelä-Karjalan alueella yleisesti on työsuhteiden laatuun liittyen. Kuviossa 4 näkyy tilanne vastaajien työsuhteen laadusta.

Kuvio 4. Vastaajien työsuhteen laatu (n=650).

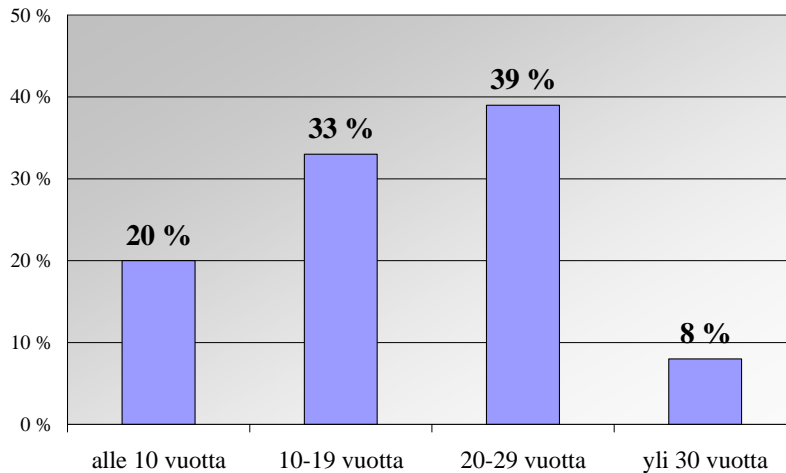
Vastaajista suurin osa eli 85 % on tällä hetkellä vakituisessa työsuhteessa ja 15 % on määräaikaisessa työsuhteessa. Kun tarkastellaan vastaajien työsuhteen laatua ammattiryhmittäin, voidaan huomata, että avustajilla on eniten määräaikaisia työsuhteita, sillä 32 %:lla on määräaikainen työsuhde. Muihin ammattiryhmiin kuuluvista 25 % työskentelee määräaikaisessa työsuhteessa, perhepäivähoitajista 17 %, lastentarhanopettajista 14 % sekä lastenhoitajista ja päivähoitajista 10 %. Johtohenkilöstöstä vain muutama prosentti on määräaikaisessa työsuhteessa ja kaikilla koulutuskartoitukseen osallistuneilla erityislastentarhanopettajilla on puolestaan vakituinen työsuhde.

Kuvio 5. Työsuhteen laatu ammattiryhmittäin (n=650).

2.4 Työkokemuksen pituus

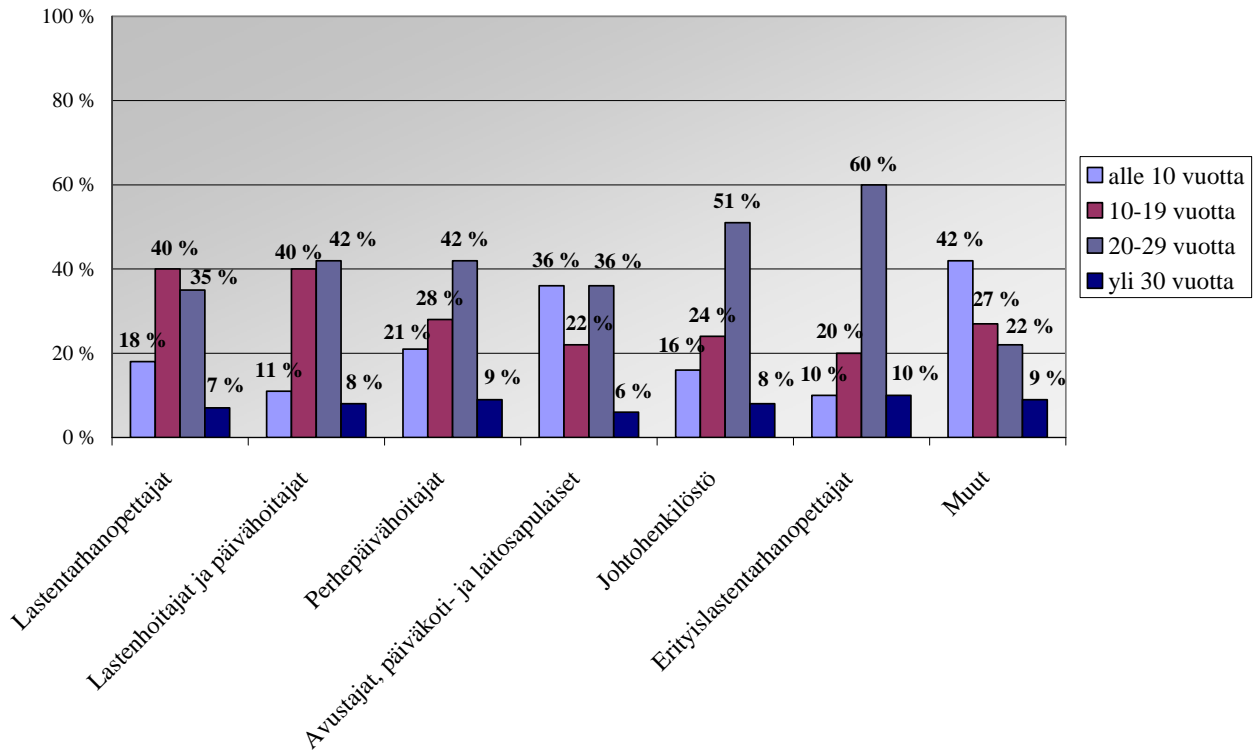
Kartoitukseen osallistuneilta kysyttiin, kuinka pitkä työkokemus heillä on varhaiskasvatuksen tehtävistä kaiken kaikkiaan. Kartoituksen avulla on myös mahdollista saada suuntaa antava kuva varhaiskasvatushenkilöstön työkokemuksen pituudesta Etelä-Karjalan alueella. Kuviossa 6 näkyy vastaajien työkokemuksen pituus.

Kuvio 6. Vastaajien työkokemuksen pituus (n=647).

Työkokemusta erilaisista varhaiskasvatuksen tehtävistä on kartoitukseen vastanneilla runsaasti.

39 % vastaajista on työskennellyt erilaisissa varhaiskasvatuksen työtehtävissä 20-29 vuotta, 10-19 vuotta on työskennellyt 33 % vastaajista ja alle kymmenen vuotta on työskennellyt 20 % vastaajista. Yli 30 vuoden työkokemus varhaiskasvatuksesta on 8 %:lla vastaajista. Kuviossa 7 näkyy vastaajien työkokemuksen pituus ammattiryhmittäin.

Kuvio 7. Vastaajien työkokemuksen pituus ammattiryhmittäin (n=646).

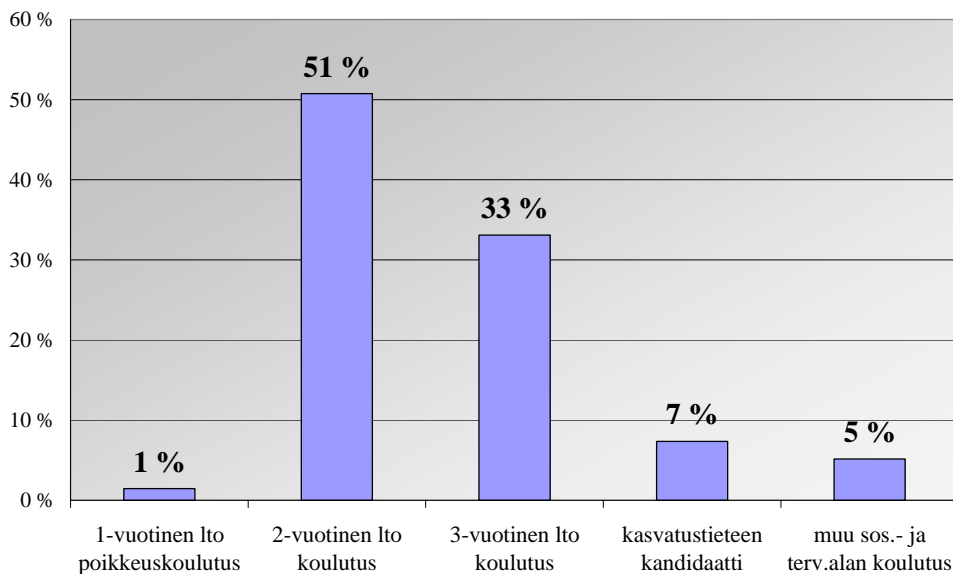
Erityislastentarhanopettajista ja johtohenkilöstöstä suurimmalla osalla on yli 20 vuoden työkokemus. Muihin ammattiryhmiin kuuluvissa sekä avustajissa, päiväkoti- ja laitosapulaisissa on puolestaan eniten alle 10-vuotisen työkokemuksen omaavia henkilöitä. Lastentarhanopettajista suurimmalla osalla on 10-19 vuoden työkokemus varhaiskasvatuksesta. Perhepäivähoitajista sekä lastenhoitajista ja päivähoitajista puolestaan suurimmalla osalla on 20-29 vuoden työkokemus.

3. Kartoitukseen osallistuneiden koulutustaustat ja opiskelu

Koulutuskartoituksessa kysyttiin koulutustaustoja eli suoritettuja tutkintoja sekä muita kouluksia sen vuoksi, että saataisiin kuva Etelä-Karjalan varhaiskasvatushenkilöstön koulutustasosta. Tämän pohjalta voidaan ryhtyä suunnittelemaan alueelle järjestettävää koulutusta. Koulutustaustoja on tarkasteltu raportissa vain suurimpien ammattiryhmien kohdalla, ettei ketään vastaajista pystyisi tunnistamaan.

3.1 Koulutustaustat

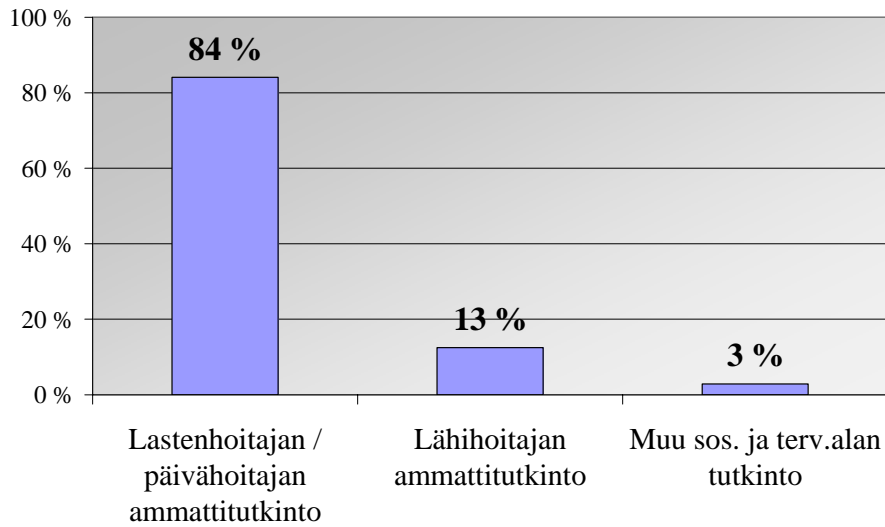
Koulutuskartoituksessa vastaajilta kysyttiin avoimena kysymyksenä suoritettuja tutkintoja ja lisäkoulutusta. Koulutustaustoja tarkastellaan seuraavaksi vain suurimpien ammattiryhmien osalta, ettei ketään vastaajista pystyisi tunnistamaan. Kuviossa 8 näkyvät lastentarhanopettajien koulutustaustat.

Kuvio 8. Lastentarhanopettajien koulutustaustat (n=136).

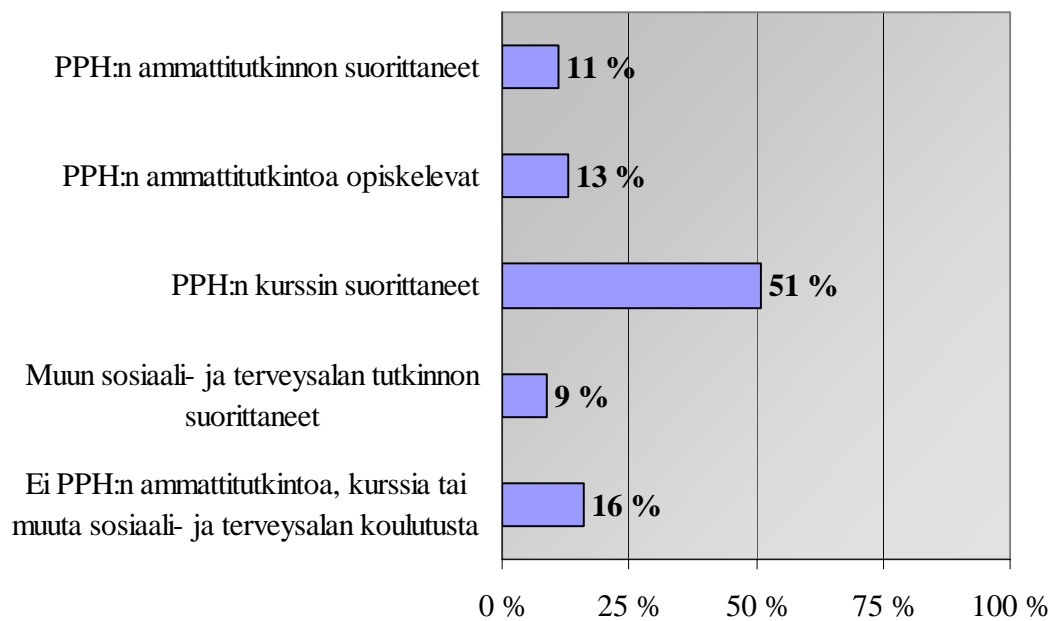
Koulutuskartoitukseen osallistuneista lastentarhanopettajan työtä tekevistä suurimmalla osalla (51 %) on 2-vuotinen lastentarhanopettaja koulutus. Kolmasosalla (33 %) on puolestaan 3-vuotinen lastentarhanopettajakoulutus, 7 % on suorittanut kasvatustieteen kandidaatin tutkinnon ja 5 % jonkin muun sosiaali- ja terveystieteen tutkinnon, esimerkiksi sosiaali- ja terveysalan tutkinnon, esimerkiksi sosiaali- ja terveysalan tutkinnon. Lastentarhanopettajan työtä tekevistä 1 % on suorittanut 1-vuotisen lto poikkeuskoulutuksen.

tanut 1-vuotisen lastentarhanopettaja koulutuksen. Kuviossa 9 näkyvät lastenhoitajien ja päivähoitajien koulutustaustat.

Kuvio 9. Lastenhoitajien ja päivähoitajien koulutustaustat (n=176).

Kartoitukseen osallistuneista lastenhoitajista ja päivähoitajista suurin osa (84 %) on suorittanut lastenhoitajan tai päivähoitajan ammattitutkinnon. Lähihoitajan ammattitutkinnon on suorittanut 13 % vastaajista ja jonkin muun sosiaali- ja terveystieteiden koulutuksen, esimerkiksi kodinhoitajan tai sosiaalialan hoitaja koulutuksen, on suorittanut 3 % vastaajista. Kuviossa 10 näkyvät perhepäivähoitajien koulutustaustat.

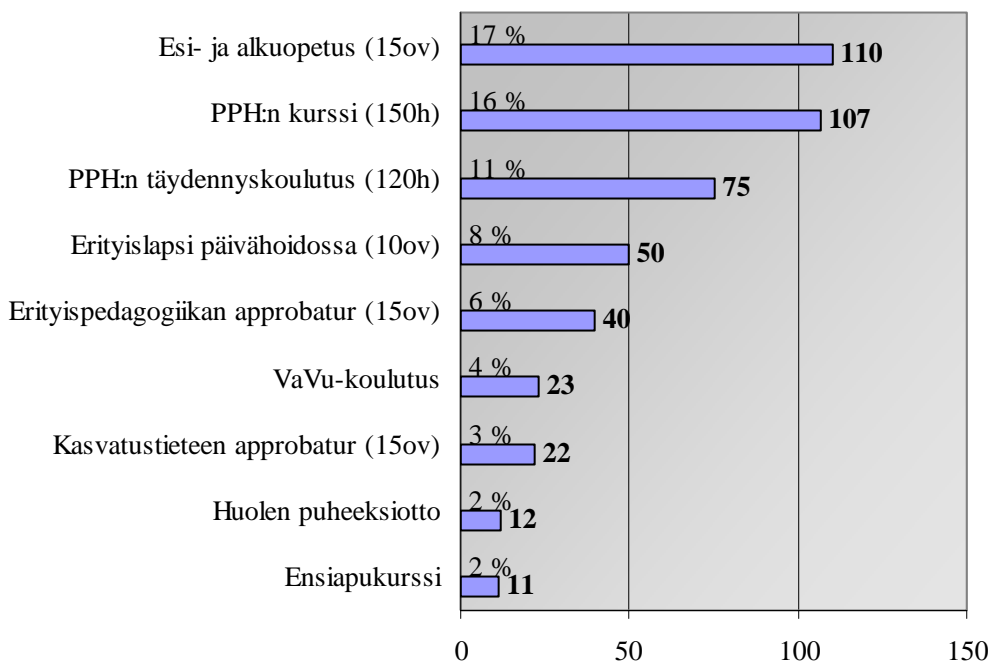
Kuvio 10. Perhepäivähoitajien koulutustaustat (n=199).

Perhepäivähoitajista 11 % on suorittanut perhepäivähoitajan ammattitutkinnon, 13 % opiskelee perhepäivähoitajan ammattitutkintoa tällä hetkellä (lokakuu 2005), 51 % on suorittanut perhepäivähoitajan kurssin (150 h) ja 9 % perhepäivähoitajista on suorittanut muun sosiaali- ja terveysalan koulutuksen (esim. lähihoitajan, päivähoitajan tai päiväkotiapulaisen tutkinnon). Ilman perhepäivähoitajan ammattitutkintoa, kurssia tai muuta sosiaali- ja terveysalan koulutusta työskentelee 16 % perhepäivähoitajista. Lisäksi perhepäivähoitajan täydennyskoulutuksen (120 h) on suorittanut 33 % perhepäivähoitajista.

Kun tarkastellaan suoritettujen ammattitutkintojen määrää Etelä-Karjalan alueella, voidaan huomata, että 66 % vastaajista on suorittanut yhden tutkinnon, 30 % on suorittanut kaksi tutkintoa ja 4 % on suorittanut vähintään kolme tutkintoa. Kunnittain tarkasteltuna Suomenniemellä, Parikkalassa, Joutsenossa, Lemillä ja Imatralla varhaiskasvatushenkilöstö on suorittanut eniten tutkintoja, sillä Suomenniemellä 57 %, Parikkalassa 52 %, Joutsenossa 45 %, Lemillä 44 % ja Imatralla 39 % on suorittanut vähintään kaksi tutkintoa. Ammattiryhmittäin tarkasteltuna tutkintojen määrät eivät oleellisesti eroa toisistaan.

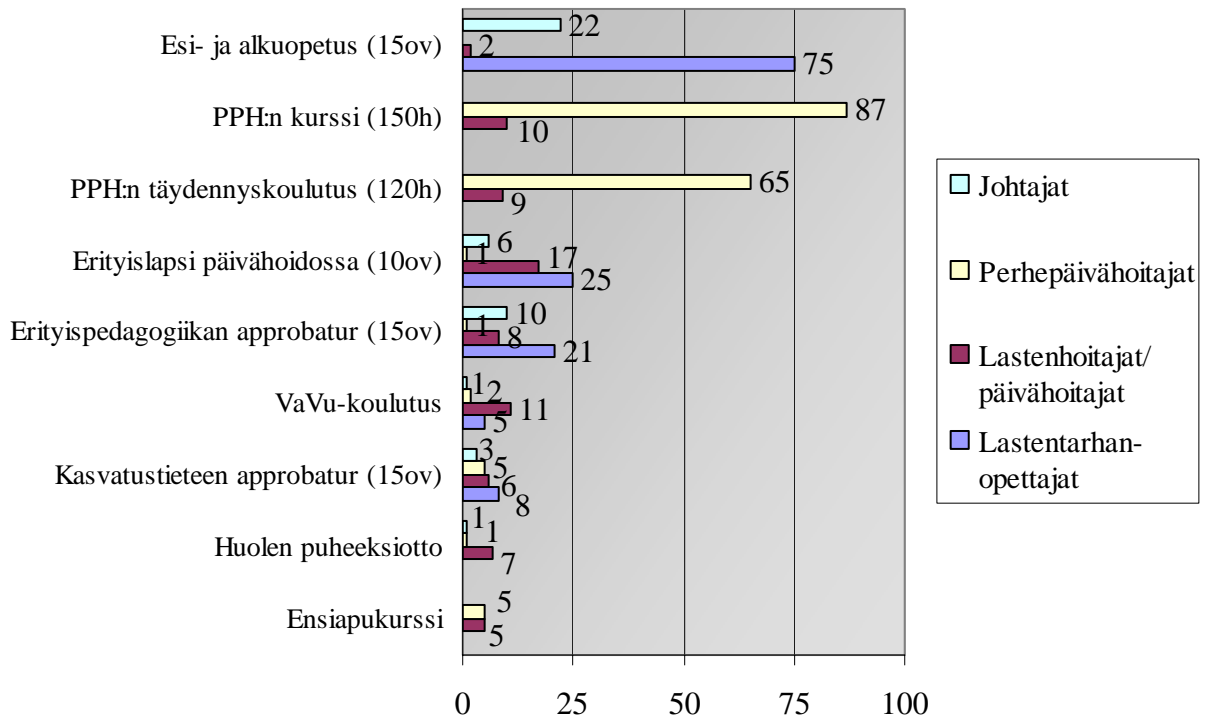
3.2 Lisäkoulutus

Vastaajat saivat vapaasti kirjoittaa, mitä muita työhön liittyviä tai sen tekemiseen tukea antavia kursseja, koulutuksia tai opintokokonaisuuksia on käynyt. Kuviossa 11 on koottu vastaajien mainitsemia lisäkoulutuksia, jotka ovat tulleet mainituksi vähintään kymmenen kertaa.

Kuvio 11. Vastaajien lisäkoulutus (n=653).

Yllä olevassa kuviossa näkyy lukumäärät sekä prosentit kuinka moni vastanneista on suorittanut minkäkin lisäkoulutuksen. Vastaajista 17 % on suorittanut esi- alkuopetuksen opinnot, 16 % perhepäivähoitajan kurssin, 11 % perhepäivähoidon täydenniskoulutuksen, 8 % erityislapsi päivähoidossa koulutuksen, 6 % erityispedagogiikan approbaturin ja alle 5 % kaikista vastaajista on suorittanut muita koulutuksia. Kuviossa 12 näkyy vastaajien lisäkoulutukset ammattiryhmittäin suurimpien ammattiryhmien kohdalla.

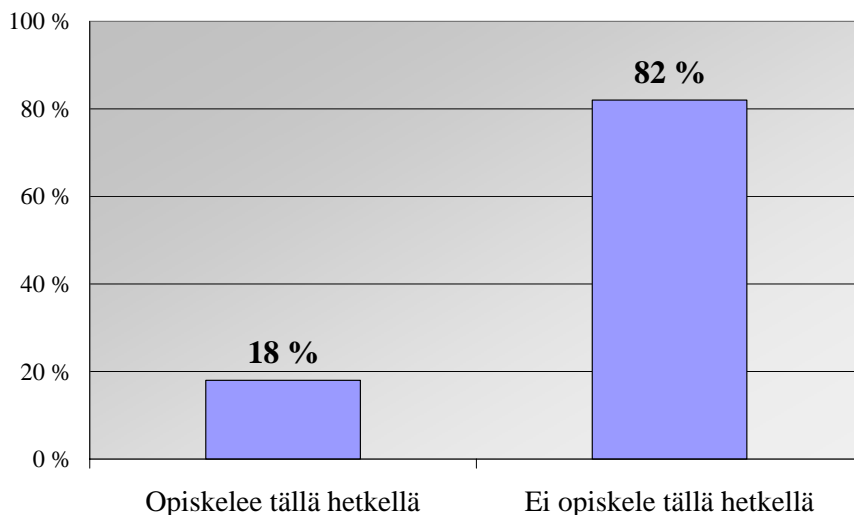

Kuvio 12. Vastaajien lisäkoulutus ammattiryhmittäin (n=653).

Ammattiryhmittäin tarkasteltuna moni *perhepäivähoitaja* on suorittanut perhepäivähoidon kurssin ja täydennyskoulutuksen. Moni *lastentarhanopettaja* on suorittanut esi- ja alkuopetuksen approbaturin, ja osa on suorittanut myös erityislapsi päivähoitossa -kurssin sekä erityispedagogiikan approbaturin. *Lastenhoitajat ja päivähoitajat* ovat suorittaneet erityislapsi päivähoitossa -kurseja, perhepäivähoidon kurseja ja täydennyskoulutuksia sekä lisäksi he ovat suorittaneet muita ammattiryhmiä enemmän vavu- sekä huolen puheeksiotto koulutuksia. *Johtohenkilöstöön* kuuluvat ovat suorittaneet esi- ja alkuopetuksen approbatureita, erityispedagogiikan approbatureita sekä erityislapsi päivähoitossa -kurseja.

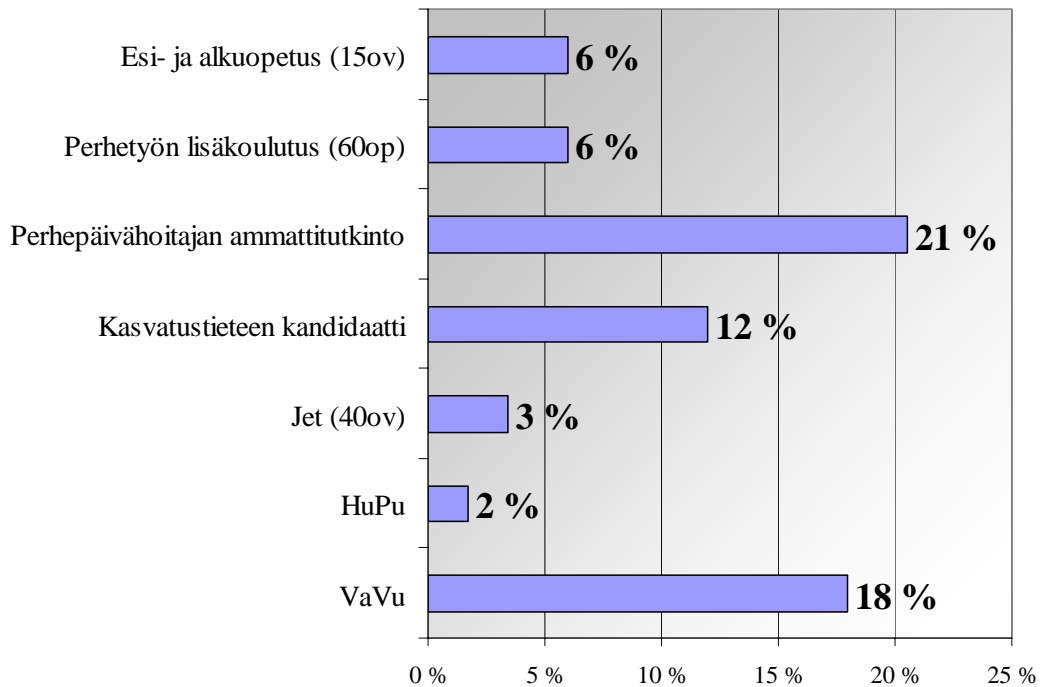
3.3 Tämän hetkinen opiskelu

Koulutuskartoituskyselyssä selvitettiin vastaajien tämän hetkistä opiskelua. Tätä kysyttiin sen vuoksi, että nähtäisiin kuinka yleistä lisäkouluttautuminen on ja välttyttäisiin päällekkäisten koulutusten järjestämiseltä. Kuviossa 13 näkyy, kuinka moni vastaajista opiskelee tällä hetkellä.

Kuvio 13. Kuinka moni vastaajista opiskelee tällä hetkellä (n=642).

Vastaajista 82 % ei opiskele tällä hetkellä ja 18 % opiskelee. Ammattiryhmittäin tarkasteltuna erityislastentarhanopettajat, johtohenkilöstö ja lastentarhanopettajat opiskelevat tällä hetkellä eniten, sillä 40 % erityislastentarhanopettajista, 27 % johtohenkilöstöstä ja 23 % lastentarhanopettajista opiskelee parhaillaan. Kuviossa 14 näkyy mitä kursseja ja koulutuksia kartoitukseen vastanneet opiskelevat parhaillaan. Kuvioon on otettu mukaan ne koulutukset, joita vähintään 2 % tällä hetkellä opiskelevista suorittaa parhaillaan.

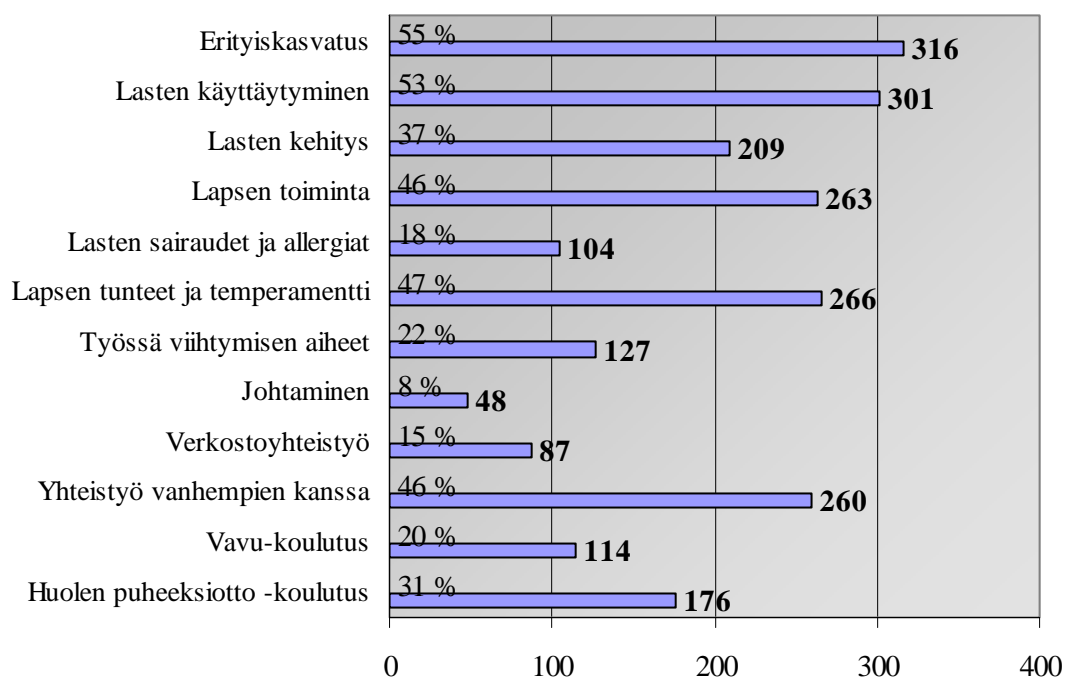

Kuvio 14. Mitä tällä hetkellä opiskellaan? (n=117)

Tällä hetkellä opiskelevista suurin osa (21 %) on parhaillaan opiskelemassa perhepäivähoidon ammattitutkintoa. Lähes viidesosa (18 %) vastaajista on varhaisen vuorovaikutuksen tukeminen perustason työssä -koulutuksessa eli VaVu-koulutuksessa. Noin kymmenesosa (12 %) vastaajista opiskelee kasvatustieteen kandidaatin tutkintoa. Perhetyön lisäkoulutuksessa on 6 % vastaajista, esi- ja alkuopetuksen opintoja suorittaa 6 % vastaajista, johtamis- ja esimiestyön tutkintoa (Jet) suorittaa 3 % vastaajista ja huoli puheeksi (HuPu) -koulutusta 2 % vastaajista.

4. Koulutustoiveet

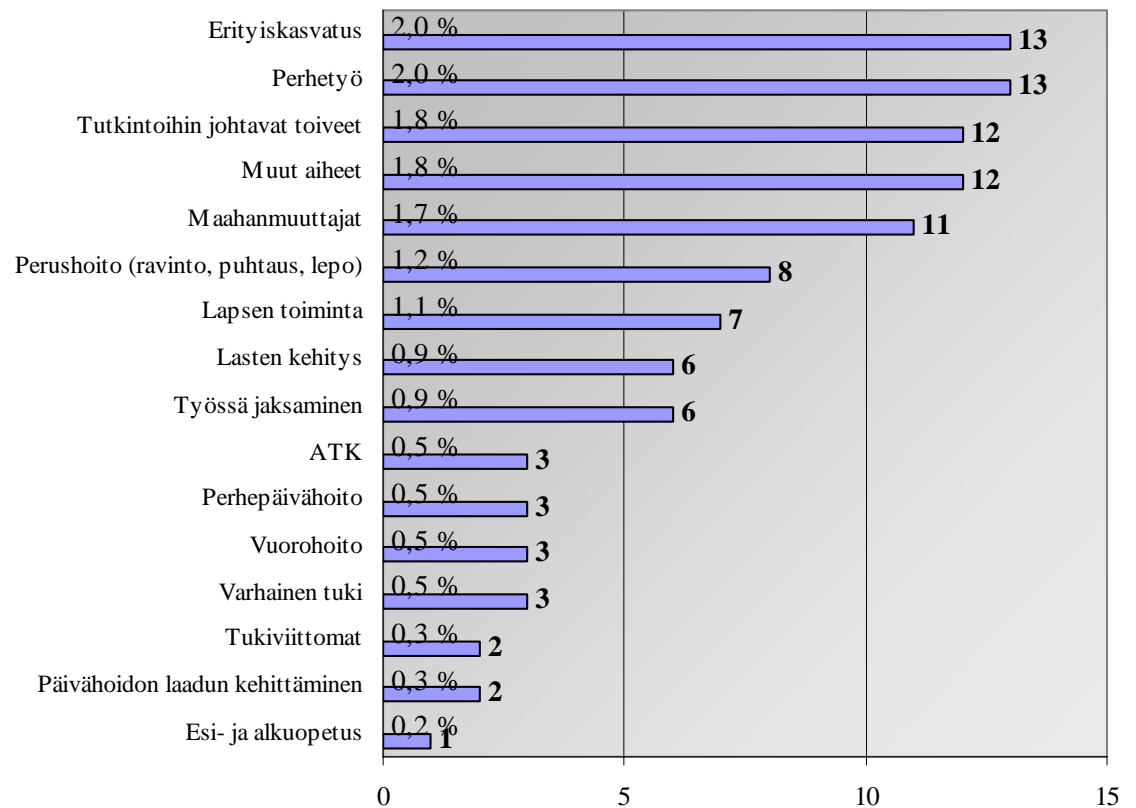
Koulutuskartoituksessa kysyttiin varhaiskasvatushenkilöstön koulutustoiveita, joiden perusteella voidaan järjestää koulutusta. Vastaaja sai valita seuraavista vaihtoehdoista yhden tai usean itselleen sopivan vaihtoehdon: *erityiskasvatus* (esim. erityislapset, erityisopetus, erityisongelmat), *lapsen käyttäytyminen* (esim. käytöshäiriöt), *lasten kehitys* (esim. normaali kehitys, kehityshäiriöt, kehitysvammat), *lapsen toiminta* (esim. leikki, liikunta, musiikki, kädentaidot), *lasten sairaudet ja allergiat*, *lapsen tunteet ja temperamentti*, *työssä viihtymisen aiheet*, *johtaminen*, *verkostoyhteistyö*, *yhteistyö vanhempien kanssa*, *vavu-koulutus* ja *huolen puheeksiotto-koulutus*. Vastaajat saivat kirjoittaa vapaasti omia toiveita, jos annetuista vaihtoehdoista ei löytynyt itselle sopivaa. Kuviossa 15 näkyvät vastaajien mielipiteet eri koulutusteemojen tarpeellisuudesta ja tärkeydestä.

Kuvio 15. Millaista koulutusta toivotaan (n=572).

Suurin osa (55 %) kartoitukseen vastanneista toivoo koulutusta erityiskasvatuksesta. Lähes yhtä moni (53 %) vastaaja toivoo koulutusta lapsen käyttäytymisestä. Lähes puolet vastaajista (46 % - 47 %) toivoo koulutusta lapsen tunteista ja temperamentista, lapsen toiminnasta sekä yhteistyöstä vanhempien kanssa. Lasten kehitys kiinnostaa 37 % vastaajista ja

huolen puheeksiotto -koulutus 31 % vastaajista. Kuviossa 16 näkyy millaista koulutusta vastaajat toivoivat avoimessa kysymyksessä.

Kuvio 16. Millaista koulutusta toivotaan (n=653).

Avoimen kysymyksen perusteella koulutusta toivotaan *erityiskasvatuksesta* ja *perhetyöstä*. Erityiskasvatukseen liittyen koulutusta toivotaan mm. erityisliikunnasta ja eri työmenetelmistä erityislasten kanssa toimiessa. Perhetyöhön liittyen koulutusta toivotaan lastensuojelusta, perheiden moninaisista ongelmista sekä voimavarakeskeisestä perhetyöstä. *Tutkintoihin johtavia toiveita* esitettiin myös, ja eniten toivottiin kasvatustieteen kandidaatin tutkintoa. Lisäksi toivottiin kasvatustieteen maisterin tutkintoa, koulunkäyntiavustajan tutkintoa, liikuntaleikkikoulun ohjaajan koulutusta, luokanopettajakoulutusta, perhepäivähoitajan ammattitutkintoa, puheterapeutin opintoja ja työnohjaajakoulutusta. *Muihin aiheisiin* liittyen esitettiin yksittäisiä toiveita ensiapukoulutuksesta, musiikkiterapiasta, taideterapiasta, logoterapiasta sekä varhaiskasvatuksen kriisisuunnitelmasta. Koulutusta toivottiin myös *maahanmuuttaja-aiheista*, *lapsen perushoidosta* eli ravinnosta, puhtaudesta ja levosta, *lapsen toiminnasta* (mm. ilmaisu, draama, musiikki, kuvataide, askartelu ja tanssi), *lasten kehityksestä* ja kehityksen ongelmista sekä *työssä jaksamisesta*. Taulukoissa 1-6 näkyy kaikkien vastaajien esittämät koulutustoiveet sekä koulutustoiveet ammattiryhmittäin.

Taulukko 1. Kaikkien vastaajien esittämät koulutustoiveet (n=572).

Koulutustoiveet	%
Erityiskasvatus	55 %
Lasten käyttäytyminen	53 %
Lapsen tunteet ja temperamentti	47 %
Lapsen toiminta	46 %
Yhteistyö vanhempien kanssa	46 %
Lasten kehitys	37 %
Huolen puheeksiotto	31 %
Työssä viihtymisen aiheet	22 %
Vavu-koulutus	20 %
Lapsen sairaudet ja allergiat	18 %
Verkostoyhteistyö	15 %
Johtaminen	8 %

Taulukko 2. Lastentarhanopettajien koulutustoiveet (n=127).

Koulutustoiveet	%
Erityiskasvatus	62 %
Lasten käyttäytyminen	56 %
Lapsen toiminta	50 %
Lapsen tunteet ja temperamentti	50 %
Yhteistyö vanhempien kanssa	45 %
Huolen puheeksiotto	34 %
Lasten kehitys	31 %
Vavu-koulutus	23 %
Työssä viihtymisen aiheet	22 %
Verkostoyhteistyö	19 %
Lapsen sairaudet ja allergiat	9 %
Johtaminen	6 %

Taulukko 3. Lastenhoitajien ja päivähoitajien koulutustoiveet (n=163).

Koulutustoiveet	%
Erityiskasvatus	60 %
Lapsen toiminta	56 %
Yhteistyö vanhempien kanssa	56 %
Lasten käyttäytyminen	55 %
Lapsen tunteet ja temperamentti	50 %
Lasten kehitys	39 %
Huolen puheeksiotto	35 %
Työssä viihtymisen aiheet	26 %
Vavu-koulutus	22 %
Lapsen sairaudet ja allergiat	14 %
Verkostoyhteistyö	9 %
Johtaminen	1 %

Taulukko 4. Perhepäivähoitajien koulutustoiveet (n=158).

Koulutustoiveet	%
Lasten käyttäytyminen	56 %
Erityiskasvatus	51 %
Lapsen tunteet ja temperamentti	51 %
Lapsen toiminta	51 %
Lasten kehitys	44 %
Yhteistyö vanhempien kanssa	37 %
Lapsen sairaudet ja allergiat	32 %
Työssä viihtymisen aiheet	22 %
Huolen puheeksiotto	20 %
Vavu-koulutus	13 %
Verkostoyhteistyö	6 %
Johtaminen	1 %

Taulukko 5. Johtohenkilöstön koulutustoiveet (n=33).

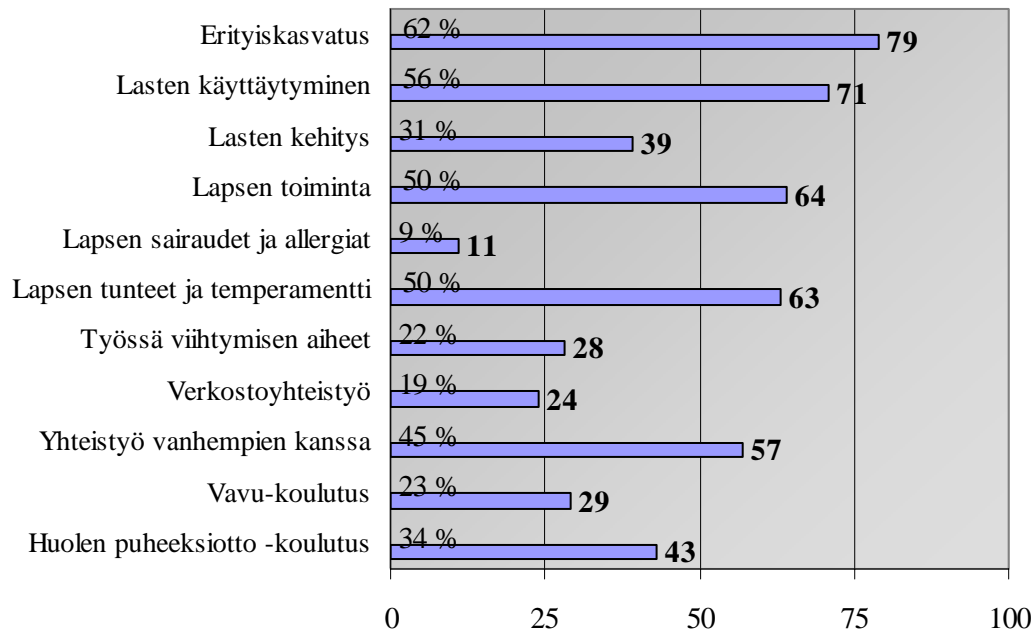
Koulutustoiveet	%
Johtaminen	79 %
Erityiskasvatus	49 %
Yhteistyö vanhempien kanssa	49 %
Verkostoyhteistyö	46 %
Huolen puheeksiotto	39 %
Lasten käyttäytyminen	30 %
Vavu-koulutus	21 %
Lapsen tunteet ja temperamentti	18 %
Työssä viihtymisen aiheet	18 %
Lasten kehitys	9 %
Lapsen toiminta	3 %
Lapsen sairaudet ja allergiat	0 %

Taulukko 6. Avustajien koulutustoiveet (n=31).

Koulutustoiveet	%
Erityiskasvatus	45 %
Lasten käyttäytyminen	42 %
Lasten kehitys	39 %
Lapsen tunteet ja temperamentti	32 %
Työssä viihtymisen aiheet	32 %
Lapsen sairaudet ja allergiat	29 %
Lapsen toiminta	19 %
Yhteistyö vanhempien kanssa	19 %
Huolen puheeksiotto	19 %
Vavu-koulutus	13 %
Verkostoyhteistyö	7 %
Johtaminen	3 %

4.1 Lastentarhanopettajat

Kuviossa 17 näkyvät lastentarhanopettajien koulutustoiveet. Kuvioon on otettu mukaan ne koulutustoiveet, joita on toivonut vähintään kymmenen vastaajaa.

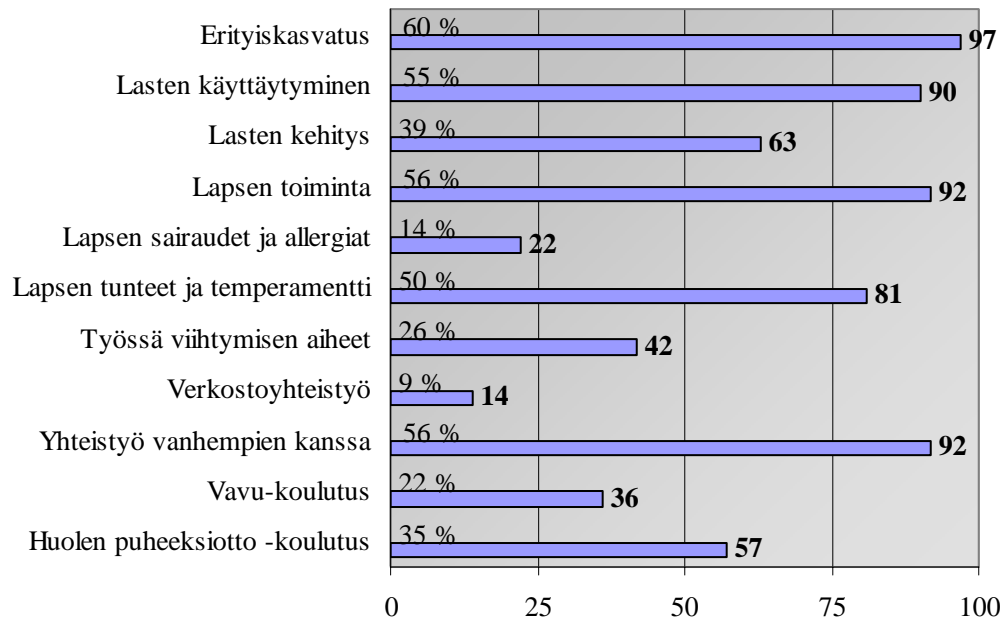
Kuvio 17. Lastentarhanopettajien koulutustoiveet (n=127).

Lastentarhanopettajat toivovat koulutusta eniten *erityiskasvatuksesta, lasten käyttäytymisestä, lapsen toiminnasta* sekä *lapsen tunteista ja temperamentista*. Toivottu koulutuksen aihe on myös *yhteistyö vanhempien kanssa*, sillä sitä toivoo lähes puolet vastaajista. Noin kolmasosa vastaajista toivoo koulutusta *huolen puheeksiotosta* ja *lasten kehityksestä*.

Erityislastentarhanopettajien (n=9) koulutustoiveet eroavat hiukan lastentarhanopettajien koulutustoiveista. Erityislastentarhanopettajat toivovat koulutusta erityiskasvatuksesta (89 %), lasten kehityksestä (44 %), yhteistyöstä vanhempien kanssa (44 %) sekä lisäksi he toivovat vavu-koulutusta (44 %).

4.2 Lastenhoitajat ja päivähoitajat

Kuviossa 18 näkyvät lastenhoitajien ja päivähoitajien koulutustoiveet. Kuvioon on otettu mukaan ne koulutustoiveet, jotka vähintään kymmenen vastaajaa on valinnut.

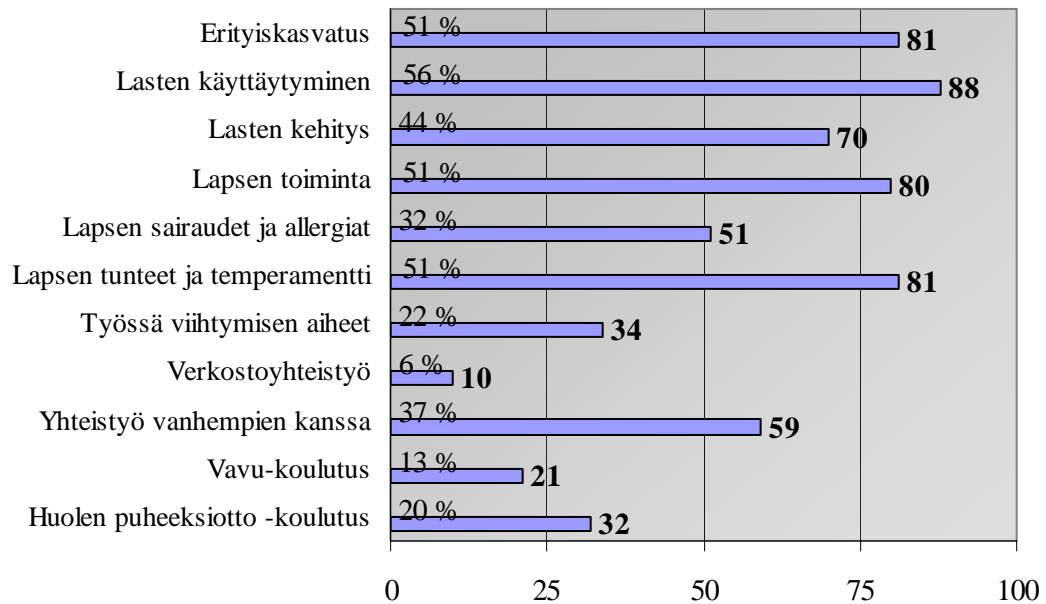

Kuvio 18. Lastenhoitajien ja päivähoitajien koulutustoiveet (n=163).

Lastenhoitajat ja päivähoitajat toivovat eniten koulutusta *erityiskasvatuksesta, lapsen toiminnasta, yhteistyöstä vanhempien kanssa* sekä *lapsen tunteista ja temperamentista*, sillä vähintään puolet vastaajista toivoo koulutusta näistä aiheista. Yli kolmasosa vastaajista toivoo myös koulutusta *lasten kehityksestä ja huolen puheeksiotosta*.

4.3 Perhepäivähoitajat

Kuviossa 19 näkyvät perhepäivähoitajien koulutustoiveet. Kuvioon on otettu mukaan ne koulutustoiveet, jotka vähintään kymmenen vastaajaa on valinnut.

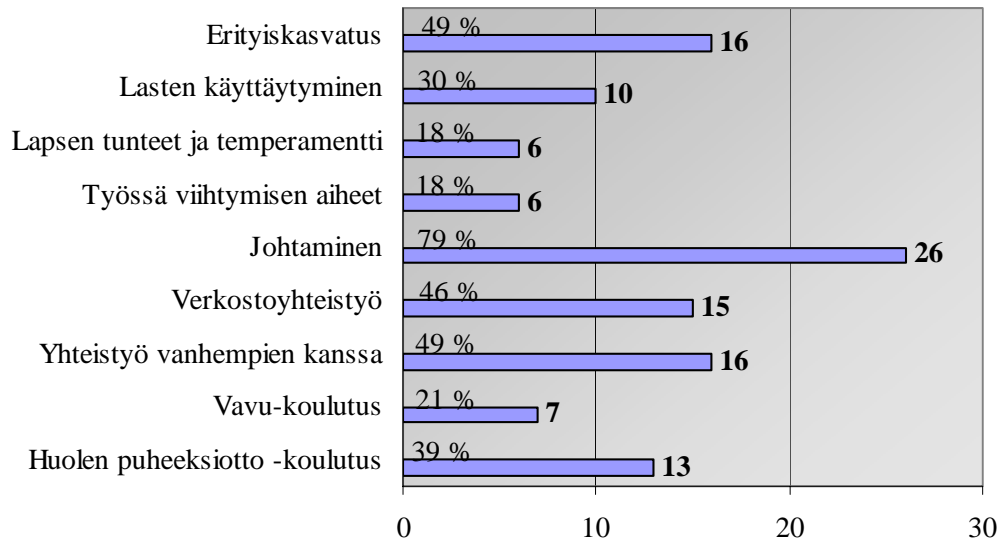

Kuvio 19. Perhepäivähoitajien koulutustoiveet (n=158).

Yli puolet perhepäivähoitajista toivoo koulutusta *lasten käyttäytymiseen, erityiskasvatukseen, lapsen toimintaan* sekä *lapsen tunteisiin ja temperamenttiin* liittyen. Osa (44 %) vastanneista perhepäivähoitajista toivoo koulutusta myös *lasten kehityksestä*. Noin kolmasosa vastanneista toivoo puolestaan koulutusta *yhteistyöstä vanhempien kanssa* sekä *lapsen sairauksista ja allergioista*..

4.4 Johtohenkilöstö

Kuviossa 20 näkyvät johtohenkilöstön esittämät koulutustoiveet. Kuvioon on otettu mukaan ne koulutustoiveet, jotka vähintään kuusi vastaajaa on valinnut.

Kuvio 20. Johtohenkilöstön koulutustoiveet (n=33).

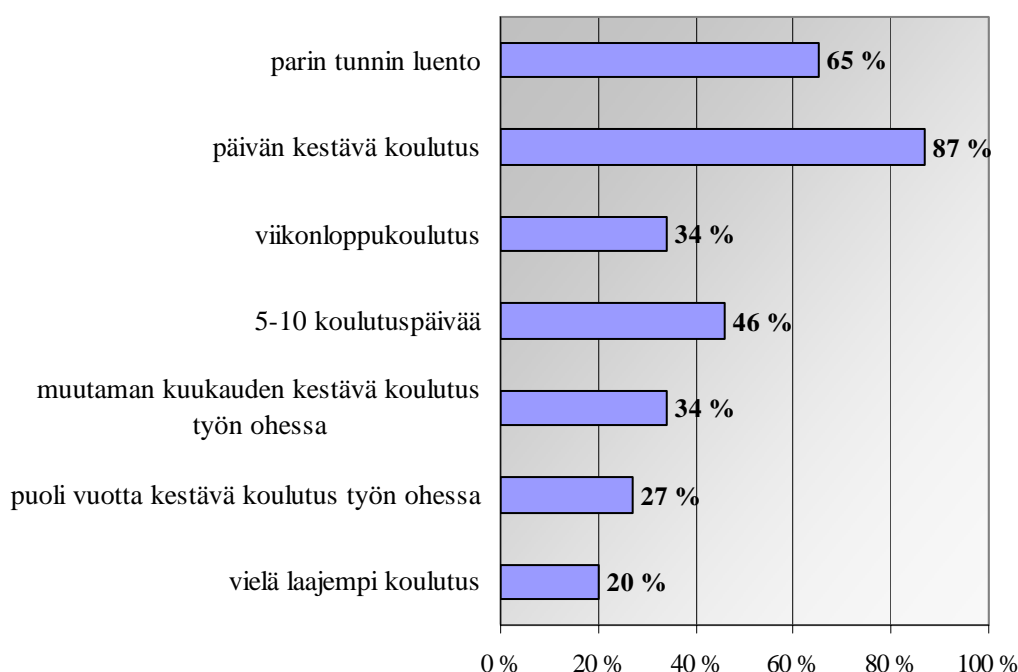
Johtohenkilöstö toivoo koulutusta varsinkin *johtamiseen* liittyen, sillä 79 % vastaajista toivoo johtamiskoulutusta. Lähes puolet vastaajista toivoo myös koulutusta *erityiskasvatuksesta*, *yhteistyöstä vanhempien kanssa* ja *verkostoyhteistyöstä*. Muita johtohenkilöstön valitsemia koulutusaiheita ovat mm. *huolen puheeksiotto -koulutus*, *lasten käyttäytyminen*, *vavu-koulutus*, *lapsen tunteet ja temperamentti* sekä *työssä viihtymisen aiheet*.

4.5 Avustajat

Avustajat, laitospulaiset ja päiväkotipulaiset (n=31) toivovat koulutusta *erityiskasvatuksesta* (45 %), *lasten käyttäytymisestä* (42 %), *lasten kehityksestä* (39 %), *lapsen tunteista ja temperamentista* (32 %) ja *työssä viihtymisen aiheista* (32 %). Osa toivoo myös koulutusta *lapsen sairauksista ja allergioista* (29 %), *lapsen toiminnasta* (19 %), *yhteistyöstä vanhempien kanssa* (19 %) ja *huolen puheeksiotosta* (19 %).

5. Koulutuksen pituus

Koulutuskartoituksessa kysyttiin, minkä pituisesta koulutuksesta oltaisiin kiinnostuneita, jotta voidaan mahdollisuuksien mukaan järjestää kyseistä koulutusta. Vastaajat saivat valita yhden tai useamman mieluisan koulutusvaihtoehdon seuraavista vaihtoehdoista: parin tunnin luento, päivän kestävä koulutus, viikonloppukoulutus, 5-10 koulutuspäivää, muutamman kuukauden kestävä koulutus työn ohessa, puoli vuotta kestävä koulutus työn ohessa ja vielä laajempi koulutus. Kuviossa 21 näkyvät vastaajien toiveet koulutuksen pituudesta.

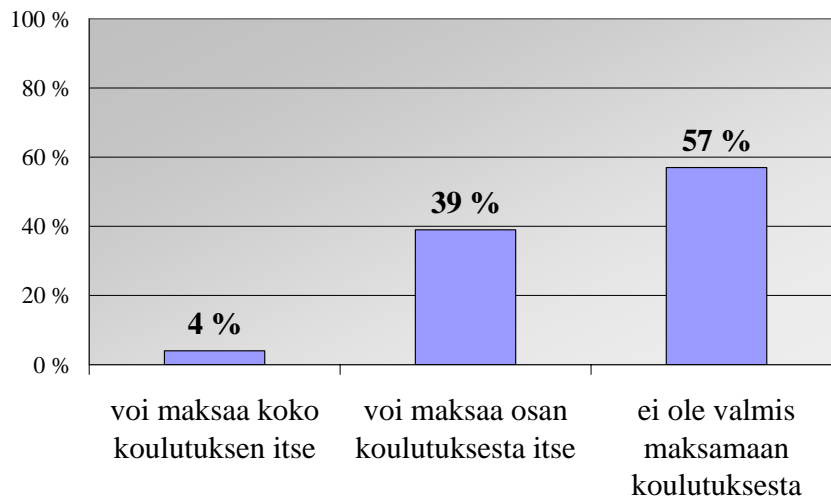

Kuvio 21. Toiveet koulutuksen pituudesta (n=630).

Vastaajat ovat selvästi enemmän kiinnostuneita lyhytaikaisesta koulutuksesta. Valtaosa (87 %) pitää *päivän kestävästä koulutuksesta* mieluisana vaihtoehtona, 65 % vastaajista kannattaa *parin tunnin luentoa* ja 46 % vastaajista kannattaa *5-10 koulutuspäivän* mittaista koulutusta. *Viikonloppukoulutusta* kannattaa 34 % vastaajista ja *muutamman kuukauden kestävästä koulutuksesta työn ohessa* kannattaa myös 34 % vastaajista. Pidempikestoiset puoli vuotta kestävä koulutus sekä vielä laajempi koulutus saavat vain vähän kannatusta.

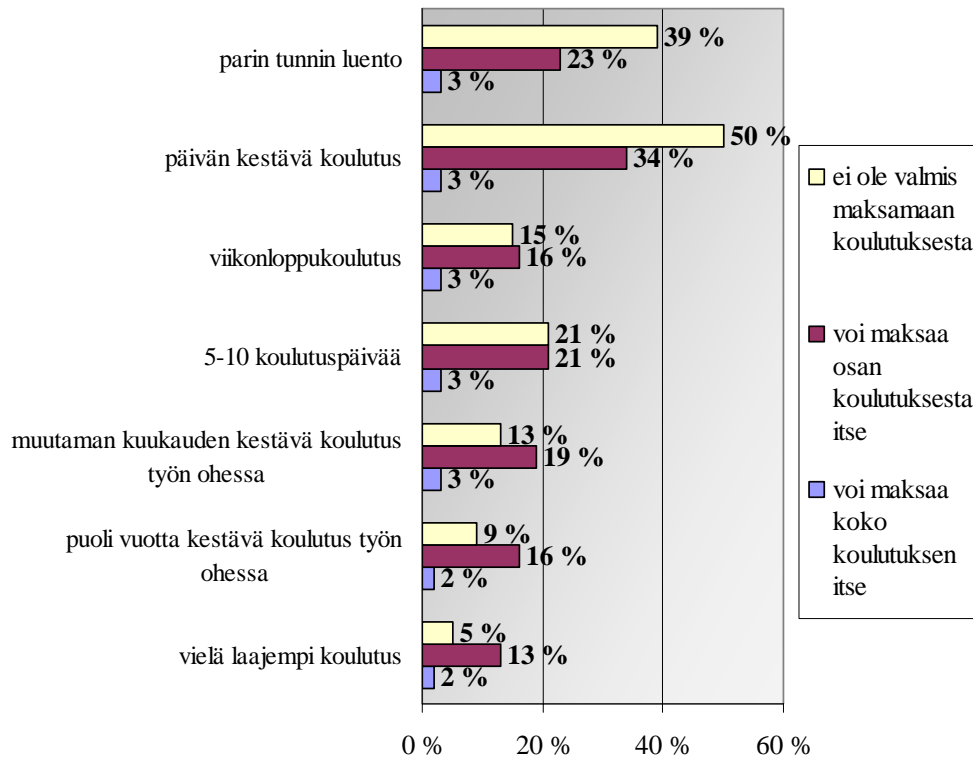
6. Koulutuksen kustannukset

Koulutuskartoituksessa kysyttiin vastaajilta, ovatko he valmiita maksamaan koulutuksesta osittain tai kokonaan. Vastaajat saivat valita seuraavista vaihtoehdoista itselle mielekkäimmän vaihtoehdon: voisin maksaa koko koulutuksen itse, voisin maksaa osan koulutuksesta itse ja en ole valmis maksamaan koulutuksesta. Kuviossa 22 näkyvät vastaajien mielipiteet koulutuksen kustannuksista.

Kuvio 22. Ollaanko koulutuksesta valmiita maksamaan (n=617).

Vastaajista suurin osa eli 57 % ei ole valmiita maksamaan koulutuksesta, 39 % vastaajista voi maksaa osan koulutuksesta itse ja 4 % vastaajista voi maksaa koko koulutuksen itse. Kuviossa 23 näkyy millä tavoin koulutuksen pituus vaikuttaa siihen, ollaanko koulutuksesta valmiita maksamaan.

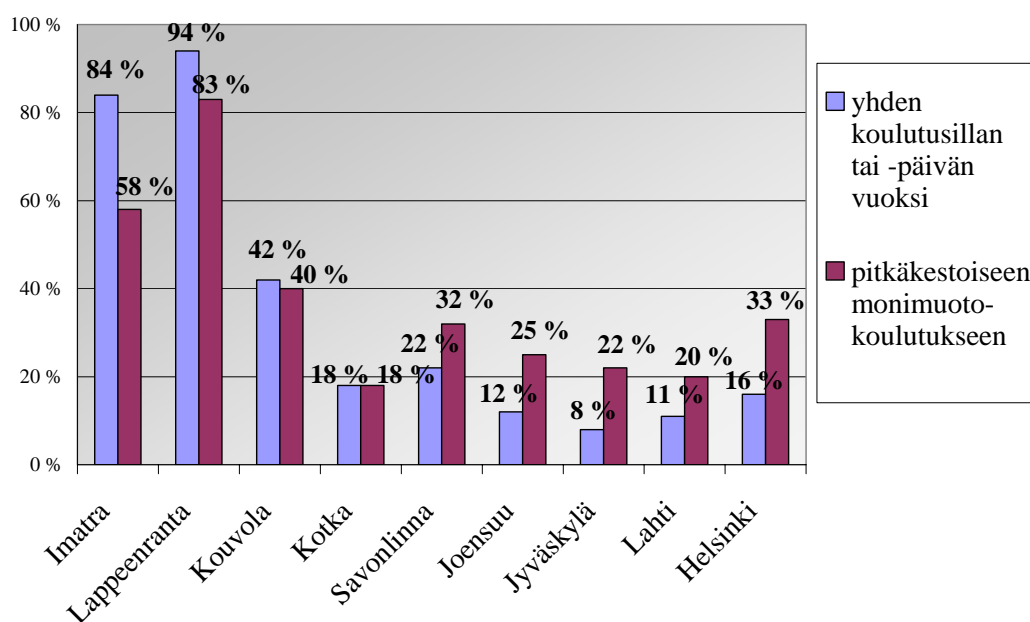

Kuvio 23. Ollaanko eripituisista koulutuksista valmiita maksamaan (n=614).

Kuvion 23 perusteella koulutuksen pituus vaikuttaa siihen, ollaanko koulutuksesta valmiita maksamaan. Lyhyempikestoisen koulutuksen (esim. parin tunnin luento ja päivän kestävä koulutus) valinneet eivät ole kovin valmiita maksamaan itse koulutuksesta, sillä suurin osa ei ole valmis maksamaan koulutuksesta ja 23 % - 34 % on valmis maksamaan osan. Pitkempikestoisen koulutuksen (esim. viikonloppukoulutus, 5-10 koulutuspäivää, muutaman kuukauden kestävä koulutus työn ohessa, puoli vuotta kestävä koulutus työn ohessa, vielä laajempi koulutus) valinneita on huomattavasti vähemmän, mutta sen valinneet ovat hiukan valmiimpia maksamaan itse koulutuksesta, sillä suurin osa on valmis maksamaan koulutuksesta osan. Koko koulutusta ei olla halukkaita maksamaan, olipa kyseessä lyhyt- tai pitkäkestoinen koulutus.

7. Toiveet koulutuspaikkakunnasta

Koulutuskartoituksessa kysyttiin mihin asti vastaajat ovat valmiita matkustamaan yhden koulutusillan tai -päivän vuoksi sekä pitkäkestoiseen monimuotokoulutukseen. Vastaajat saivat valita yhden tai useamman vaihtoehdon seuraavista vaihtoehdoista: Imatra, Lappeenranta, Kouvola, Kotka, Savonlinna, Joensuu, Jyväskylä, Lahti ja Helsinki. Kuviossa 24 näkyvät vastaajien mielipiteet eri koulutuspaikkakunnista.

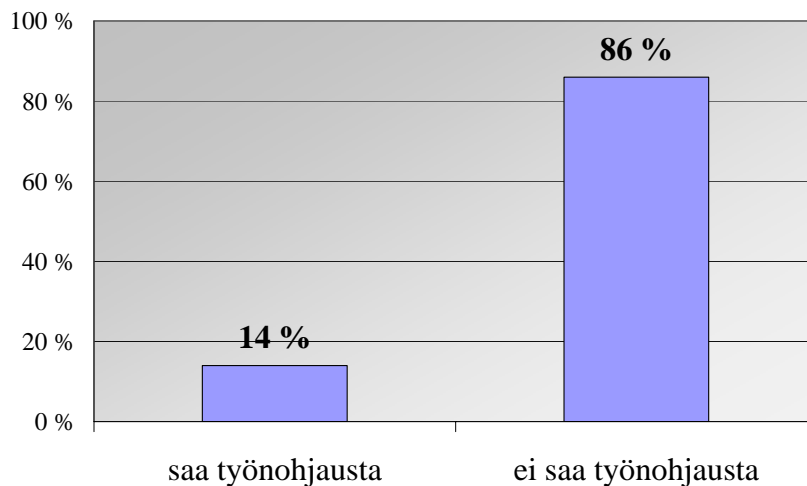
Kuvio 24. Mihin asti ollaan valmiita matkustamaan (n=593).

Etelä-Karjalan kunnista vastaajat matkustavat yhden koulutusillan tai -päivän vuoksi mieluiten Lappeenrantaan ja Imatralle, sillä lähes kaikki vastaajista (84 % - 94 %) ovat valmiita matkustamaan näihin kaupunkeihin. Kouvolaan, Savonlinnaan, Kotkaan, Helsinkiin, Joensuuhun, Lahteen ja Jyväskylään ei olla kovin valmiita matkustamaan, sillä 8 % - 42 % olisi valmis matkustamaan koulutukseen näihin kaupunkeihin.

Pitkäkestoiseen monimuotokoulutukseen vastaajat matkustavat mieluiten Lappeenrantaan, Imatralle, Kouvolaan, Helsinkiin ja Savonlinnaan, sillä 32 % - 83 % vastaajista olisi valmis matkustamaan koulutukseen näihin kaupunkeihin. Myöskään pitkäkestoiseen monimuotokoulutukseen ei olla kovin valmiita matkustamaan Joensuuhun, Jyväskylään, Lahteen tai Kotkaan, sillä ainoastaan 18 % - 25 % vastaajista matkustaisi sinne koulutukseen.

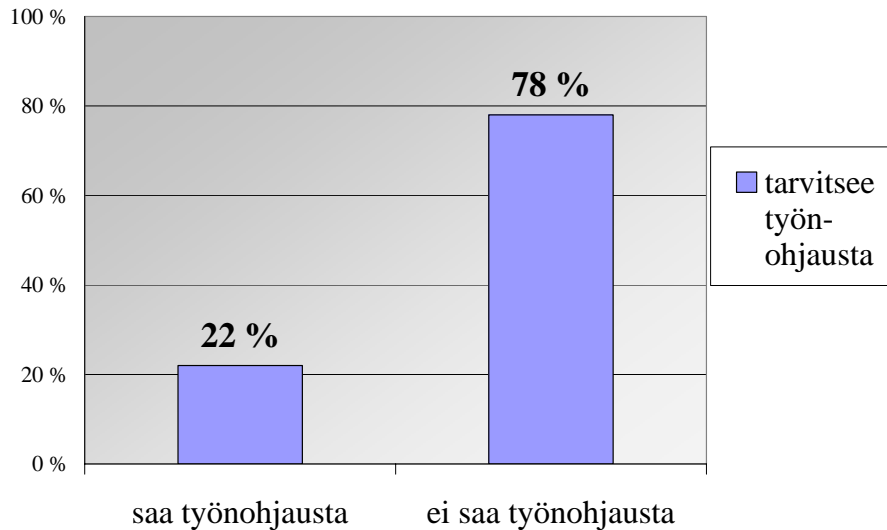
8. Työnohjaus

Koulutuskartoituksessa selvitettiin saavatko kyselyyn osallistuneet tällä hetkellä työnohjausta ja kokevatko he tarvitsevansa sitä. Yksityiskohtaisemmin työnohjauksen tarvetta pyrittiin kartoittamaan kysymällä vastaajilta, millainen työnohjaus tuntuu vastaajille itselleen sopivimmalta (kuvio 27). Vastaajat saivat valita seuraavista vaihtoehdoista yhden tai useamman sopivan vaihtoehdon: yksilötyönohjaus, ryhmätyönohjaus, työyhteisön toimivuuteen painottuva ohjaus, vertaistuen tarjoaminen, esimiestaitoihin painottuva ohjaus ja ammatillisen kasvun ohjaus ja tuki. Kuviossa 25 näkyy, kuinka moni vastaajista saa tällä hetkellä työnohjausta.

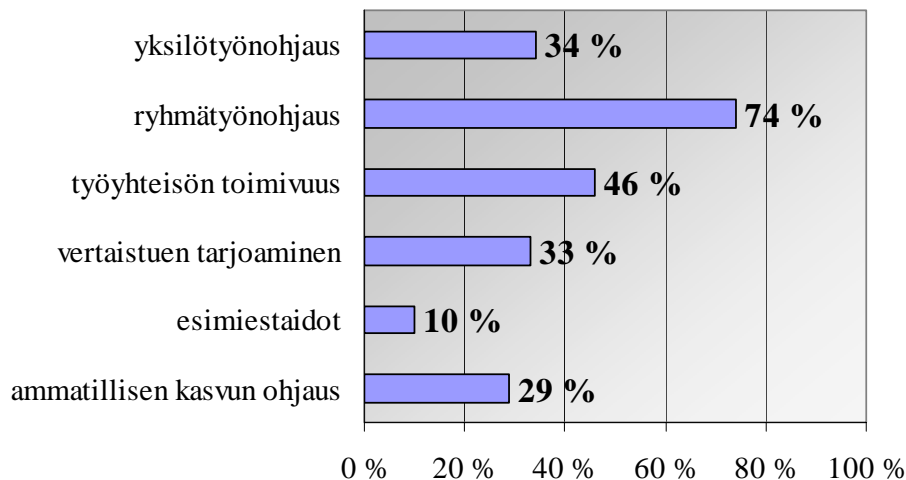
Kuvio 25. Saavatko vastaajat tällä hetkellä työnohjausta (n=574).

Suurin osa (86 %) vastaajista ei saa tällä hetkellä työnohjausta. Vastaajista 14 % saa työnohjausta. Koulutuskartoituksessa vastaajilta kysyttiin myös, kokevatko he tarvitsevansa työnohjausta; vastaajista 60 % kokee tarvitsevansa työnohjausta ja 40 % ei koe työnohjausta tällä hetkellä tarpeelliseksi. Ammattiryhmittäin tarkasteltuna johtajat (n=21) kokevat tarvitsevansa työnohjausta eniten, sillä suurin osa (95 %) heistä kokee tarvitsevansa sitä. Myös lastenhoitajat ja päivähoitajat (n=106) sekä erityislastentarhanopettajat (n=5) kokevat tarvitsevansa työnohjausta, sillä 60 % lastenhoitajista ja päivähoitajista sekä 60 % erityislastentarhanopettajista kokee tarvitsevansa työnohjausta. Kuviossa 26 näkyy, kuinka moni työnohjausta tarvitsevistä saa tällä hetkellä työnohjausta.

Kuvio 26. Kuinka moni työnohjausta tarvitsevistä saa tällä hetkellä työnohjausta (n=339).

Vastaajista, jotka ilmoittivat tarvitsevansa työnohjausta, 22 % saa työnohjausta tällä hetkellä. Työnohjausta tarvitsevistä 78 % ei saa tällä hetkellä työnohjausta. Kuviossa 27 näkyy vastaajien mielipide, minkälainen työnohjaus tuntuu heistä itsestään sopivalta.

Kuvio 27. Minkälainen työnohjaus tuntuu sopivalta (n=503).

Vastaajista 74 % pitää *ryhmätyönohjausta* sopivana. **Ryhmätyönohjauksessa** saman alan edustajat voivat peilata omia työkäytäntöjään ja ajatuksiaan, sekä tukea toisiaan suunnitelmissaan ja tavoitteissaan. Vastaajista 46 % pitää *työyhteisön toimivuuteen painottuvaa työnohjausta* sopivana. **Työyhteisön työnohjaus** auttaa työyhteisöä löytämään ratkaisuja sekä työtilanteiden, että keskinäisen vuorovaikutuksen tuomiin jännitteisiin. Tavoitteena on lisätä ryhmän jäsenten ymmärrystä itseään, työtään ja työyhteisöään kohtaan. Vastaajista

34 % pitää *yksilötyönohjausta* sopivana. **Yksilöohjauksen** tarkoituksena on löytää ratkaisuja omaan työhön liittyviin haasteisiin ja ongelmiin, vahvistaa ammatti-identiteettiä, mahdollistaa ammatillinen kasvu työssä, sekä työuran taitekohdissa auttaa suuntaamaan ammatillista kehitystä haluttuun suuntaan. Vastaajista 33 % pitää *vertaistuen tarjoamiseen* painottuvaa työnohjausta sopivana, eli esimerkiksi ohjausta vaikeiden tilanteiden purkamisessa. Vastaajista 29 % pitää *ammatillisen kasvun ohjaukseen ja tukeen* painottuvaa työnohjausta sopivana. Vastaajista 10 % pitää *esimiestaitoihin painottuvaa ohjausta* sopivana. **Johdon ja esimiesten työnohjauksen** tarkoituksena on tarkastella oman käytännön johtamistyöhön liittyvien asioiden lisäksi mm. käsitystä johtajuuteen, suhdetta esimiehenä toimimiseen, alaisiin, omiin esimiehiin ja kollegoihin sekä suhdetta organisaatioon ja sen tavoitteisiin.

9. Yhteenveto

Koulutuskartoitus suunnattiin Etelä-Karjalan kuntien varhaiskasvatushenkilöstölle. Sen tarkoituksena oli saada tietoa tutkimusalueen henkilöstön koulutustarpeista ja -toiveista. Kysely toteutettiin syksyllä 2005. Kyselyn vastausprosentti oli n. 66 % eli hyvä. Vastausprosentit kunnittain tarkasteltuna vaihtelevat hiukan. Imatralla vastausprosentti on 53 %, Joutsenossa 86 %, Ruokolahdella 80 %, Lappeenrannassa 58 %, Parikkalassa 80 %, Rautjärvellä 100 %, Taipalsaarella 71 %, Ylämaalla 100 %, Luumäellä 60 %, Lemillä 67 %, Savitaipaleella 100 % ja Suomenniemellä 100 %. Koulutuskartoituksen toteuttaminen liittyy Socomin varhaiskasvatuksen kehittämistoimintaan Etelä-Karjalassa. Koulutuskartoitus tuo selkeästi esiin vastaajien tarpeet koulutuksen järjestämisen muotoihin, pituuteen ja sisältöihin.

Vastaajien ikäjakauma vastaa kuntien työntekijöiden ikäjakaumaa (Kunnalliset palkat ja henkilöstö, tammikuu 2006, kunnallinen työmarkkinalaitos) eli vastaajien suurin ikäluokka on 40–50 ikävuoden välillä ja vastaajien keski-ikä on 45 vuotta. Vastaajista suurin osa (31 %) on perhepäivähoitajia ja lastenhoitajia tai päivähoitajia on 27 % sekä lastentarhanopettajia 21 %. Kyselyyn vastanneista useimmilla on vakituinen työsuhde. Vastaajilla on työkokemusta runsaasti, sillä suurin osa eli yhteensä 72 % vastaajista on toiminut varhaiskasvatuksen tehtävissä 10-30 vuotta. Yli 30 vuotta työskennelleitä oli 8 %.

Lastenhoitajan virkanimikkeen tehtävissä suurimmalla osalla (84 %) vastaajista on lastenhoitajan/päivähoitajan ammattitutkinto. Lähihoitajan ammattitutkinto on noin kymmenesosalla (13 %). Lastentarhanopettajista suurimmalla osalla (51 %) on 2-vuotinen lastentarhanopettaja koulutus. Kolmasosalla (33 %) on 3-vuotinen lastentarhanopettaja koulutus. Kasvatustieteen kandidaatteja on 7 % lastentarhanopettajista. Perhepäivähoitajista 11 % on suorittanut perhepäivähoitajan ammattitutkinnon, 13 % opiskelee perhepäivähoitajan ammattitutkintoa, 51 % on suorittanut perhepäivähoitajan kurssin ja 9 % perhepäivähoitajista on suorittanut jonkin muun sosiaali- ja terveysalan koulutuksen. Ilman perhepäivähoitajan ammattitutkintoa, kurssia tai muuta sosiaali- ja terveysalan koulutusta työskentelee 16 % perhepäivähoitajista.

Noin viidesosa vastaajista opiskelee tällä hetkellä. Koulutustoiveita esitettiin kyselyssä paljon. Koulutuksen pituuden toivottiin pääosin olevan lyhyt eli parin tunnin koulutuksesta koko päivän kestävään koulutukseen. Koulutustoiveista suurin osa kohdistui erityiskasvatukseen ja lapsen käyttäytymiseen. Lähes puolet vastaajista piti tarpeellisena koulutusta lapsen tunteista ja temperamentista, lapsen toiminnasta sekä yhteistyöstä vanhempien kanssa. Yli puolet vastaajista ei ole valmis maksamaan koulutuksesta. Vastaajista 39 % voi kuitenkin osallistua joiltakin osin kustannuksiin.

Kysyttäessä vastaajien valmiutta matkustaa koulutukseen toiselle paikkakunnalle, yhden päivän koulutuksen vuoksi oltiin eniten halukkaita matkustamaan Imatralla ja Lappeenrantaan. Pitkäkestoisemman koulutuksen toivottiin myös tapahtuvan lähialueella eli Imatralla, Lappeenrannassa tai Kouvolassa. Helsinki ja Savonlinna olivat myös varteenotettavia koulutuspaikkakuntia pitkäkestoiseen koulutukseen.

Lisäksi kartoitettiin vastaajien työnohjauksen tarpeita ja toiveita. Vastaajista 14 % saa tällä hetkellä työnohjausta. Yli puolet vastaajista kokee tarvitsevansa työnohjausta. Jopa 78 % työnohjausta tarvitsevista ei saa tällä hetkellä työnohjausta. Kun kysyttiin millaista työnohjausta vastaajat haluavat, suosituin oli ryhmätyönohjaus. Lähes puolet vastaajista piti myös työyhteisön toimivuuteen painottuvaa työnohjausta tarpeellisena. Noin kolmasosa vastaajista piti sopivana vaihtoehtona yksilötyönohjausta tai vertaistuen tarjoamiseen painottuvaa työnohjausta.

Laki sosiaali- ja terveydenhoidon henkilöstön ammatillisesta täydennyskoulutuksesta astui voimaan 1.8.2005. Lain mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että henkilöstö osallistuu peruskoulutuksensa pituudesta, työn vaativuudesta ja toimenkuvasta riippuen riittävästi sille järjestettyyn täydennyskoulutukseen. Kunnat päättävät itse, minkälainen koulutus luetaan täydennyskoulutukseksi. Koulutuskartoituksen on tarkoitus antaa kunnille tietoa varhaiskasvattajien ammatillisen koulutuksen tilasta ja tarpeista sekä toimia osaamiskartoitusten ja kehittämiskeskustelujen pohjana.

Varhaiskasvatuksen osaamisklinikka -hanke, EPM-hanke, Paapu-hanke ja sosiaalialan osaamiskeskuksen lastensuojeluhankkeet yhdessä suunnittelevat kartoituksen tuottaman tiedon avulla mahdollisimman hyvää ja kohdennettua koulutusta alueen varhaiskasvattajille. Koulutussuunnittelua tehdään yhteistyössä kuntien, alueen ammattikorkeakoulujen, eri

koulutusorganisaatioiden ja yliopistojen kanssa. Kartoituksella pyritään luomaan myös osaajapankkirekisteriä sosiaalialan osaamiskeskukseen ja saamaan näin paikallista osaamista esiin ja kuntien saataville.

Lapsi- ja perhepalveluissa, esim. päivähoitossa erityisosaamisen tarve on kasvanut merkittävästi viime vuosina. Työntekijöiden osaamista halutaan kehittää ennaltaehkäisevään suuntaan asiakkaiden kohtaamisessa. Lapsen kehityksen tunteminen ja lapsen toiminnan havainnointi ovat tärkeitä osa-alueita ennaltaehkäisevän työtteen kehittymisessä ja kasvatusyhteistyössä vanhempien kanssa. Varhaisen puuttumisen ja huolen puheeksiottamisen taitojen kehittyminen tarvitsee myös tuekseen vankkaa tietämystä lapsen käyttäytymisestä ja toiminnasta. Tarkoituksena on, että perheiden ongelmiin pystyttäisiin tarjoamaan tukea ja neuvontaa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Työ varhaiskasvatuksessa on muuttunut entistä haasteellisemmaksi ja laaja-alaisemmaksi, jolloin sen hallitsemiseen tarvitaan entistä moniammatillisempi työryhmä. Haasteita moniammatilliselle työryhmälle on erityisesti silloin, kun työskennellään erityistarpeisen lapsen ja hänen perheensä kanssa. Varhaiskasvatuksen kehittämiseksi moniammatillisuus voidaan nähdä käytännön työn tavoitteena, mutta toisaalta se voidaan nähdä myös keinona, jolla lapsi- ja perhepalveluja voidaan kunnissa kehittää.

Koulutussuunnittelussa huomioidaan aikuiskoulutusmalli. Koulutukset suunnataan moniammatillisille ryhmille ja niiden toteuttamisessa otetaan huomioon koulutettavien työkokemus. Moniammatilliset, vuorovaikutuspainotteiset koulutukset mahdollistavat aiemman työkokemuksen aktivoimisen yhteiskeskustelujen ja harjoitusten avulla. Eri ammattiryhmien toisensa tunteminen lisääntyy ja eri sektorirajoja ylittävä keskinäinen tiedonvaihto ja verkostojen muodostuminen mahdollistuvat. Tarkoituksena on antaa mahdollisuus pitkän työuran tehneiden ammattilaisten hiljaisen tiedon siirtymiselle koulutettavien käyttöön. Koulutus tapahtuu näin ollen kiinteässä yhteydessä käytännön työhön ja työn kontekstiin.

Kartoituksessa tuotiin esiin myös varhaiskasvattajien työnohjaukselliset tarpeet, toiveet ja nykytila. Kartoituksella ei ole suoraa vaikutusta työnohjauksellisen tuen toteuttamiseen kunnissa. Työnohjauksella niin kuin muillakin työn kehittämistoimilla tulee olla esimiehen tuki, tarpeellisuus todetaan yhdessä esimiehen kanssa. Osaajapankkirekisteri tuo selvästi

esille työnohjaajien heikon saatavuuden. Kartoituksen tuloksia esiin tuomalla pyritään jatkossa vaikuttamaan työnohjaajien kouluttamiseen Kaakkois-Suomessa.

Socomin varhaiskasvatushankkeet pyrkivät vastaamaan kartoituksessa esiin tuleviin tarpeisiin. Socom järjestää jatkossa koulutusstrategiansa linjausten mukaisesti perustehtäviinsä ja kiinteästi eri kehittämishankkeisiin liittyvää ja niiden tavoitteita tukevaa prosessinomaista koulutusta varhaiskasvatuksen kehittämiseksi Kaakkois-Suomessa.

Koulutuskartoitus

Varhaiskasvatushenkilöstölle suunnatun koulutuskartoituksen tarkoituksena on **selvittää koulutustarpeita**. Suunnitellaksemme mahdollisimman hyvää ja kohdennettua koulutusta, tarvitsemme **tiedot myös henkilöstön koulutustaustoista ja lisäkoulutuksesta**.

Koulutuskartoitus sekä koulutuksien järjestäminen **liittyy EPM-hankkeen, Paapu-hankkeen sekä Varhaiskasvatuksen osaamisklinikan** toimintaan. Hankkeet ovat osa Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Socomin laaja-alaista kehittämistyötä. Sinulla on **mahdollisuus vaikuttaa** toimintaan mm. vastaamalla tähän kartoitukseen.

Tietoja käsitellään **luottamuksellisesti** ja kyselyyn vastanneiden nimiä ei käytetä missään ilman asianomaisen suostumusta. Nimeä kysytään sen vuoksi, että mahdollisesti jossain vaiheessa varhaiskasvatuksen henkilökunnasta kootaan asiantuntijarekisteri. Suostumus tähän kysytään tarvittaessa erikseen.

Koulutustarpeiden kartoittaminen on tärkeää myös, koska seuraavaan sosiaali- ja terveysministeriön tavoite- ja toimintaohjelmaan on tulossa suositus täydennyskoulutuksesta. Sosiaalialan täydennyskoulutus lakisääteistetään ja tämä toteutetaan asteittain. Laki tulee voimaan 1.8.2005.

Kiitos!!

Ystävällisin terveisin

Johanna Auranen
Varhaiskasvatuksen osaamisklinikka
johanna.auranen@socom.fi
puh. 040-8482919

Tiina Kirvesniemi
Paapu-hanke
tiina.kirvesniemi@socom.fi
puh.040-7582312

Marjo Jauhiainen
EPM-hanke
marjo.jauhiainen@socom.fi
puh. 040-7340816

TAUSTATIEDOT

1. Sukunimi, etunimi:

2. Sukupuoli: nainen mies

3. Syntymävuosi: _____

4. Missä kunnassa työskentelet?

5. Työnantaja ja toimipiste:

6. Toiminimike / virkanimike: _____

7. Oletko? (ympyröi oikea vaihtoehto)

a) vakituisessa

b) määräaikaisessa työsuhteessa

8. Kuinka pitkä työkokemus sinulla on varhaiskasvatuksen tai alkuopetuksen tehtävistä

kaiken kaikkiaan?

a) alle 10 vuotta

b) 10-19 vuotta

c) 20-29 vuotta

d) yli 30 vuotta

KÄÄNNÄ!

KOULUTUS

9. Koulutus: Tutkinnon nimi: _____
Tutkinnon kesto(v)/laajuus(ov): _____
Valmistumisvuosi: _____
- Tutkinnon nimi: _____
Tutkinnon kesto(v)/laajuus(ov): _____
Valmistumisvuosi: _____

10. Mitä muita työhön liittyviä tai sen tekemiseen tukea antavia kursseja, koulutuksia tai opintokokonaisuuksia olet käynyt? Mainitse viisi (5) itsellesi tärkeintä!!

KOULUTUS/KURSSI/OPINTOKOKONAISUUS	LAAJUUS

11. Oletko toiminut kouluttajana tai luennoitsijana ja/tai voitko olla jatkossakin käytettävissä??

- kyllä, voin toimia kouluttajana aihe
- en halua kouluttaa

12. Opiskeletko tällä hetkellä? kyllä en

13. Jos opiskelet tällä hetkellä, niin mitä opiskelet?

KOULUTUS/KURSSI/OPINTOKOKONAISUUS/TUTKINTO	LAAJUUS

KOULUTUSTARVE

14. Minkälainen koulutus tukee parhaiten tämän hetkistä työtäsi? Ja mitä voisi olla koulutuksen aiheina tai teemoina? Valitse niin monta kuin haluat tai kirjoita vapaasti mitä toivot!

- Erityiskasvatus (erityislapset, erityisopetus, erityisongelmat...)
- Lasten käyttäytyminen (käytöshäiriöt...)
- Lasten kehitys (normaali kehitys, kehityshäiriöt, kehitysvammat...)
- Lapsen toiminta (leikki, liikunta, musiikki, kädentaidot...)
- Lasten sairaudet ja allergiat
- Lapsen tunteet ja temperamentti
- Työssä viihtymisen aiheet
- Johtaminen
- Verkostoyhteistyö
- Vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö
- Vavu-koulutus
- Huolen puheeksiotto –koulutus

Muut teemat, mitkä?

KÄÄNNÄ!!

15. Minkä pituisesta koulutuksesta olet kiinnostunut? (voit merkitä rastilla vaikka kaikki vaihtoehdot)

parin tunnin luento	☐
päivän kestävä koulutus	☐
viikonloppukoulutus	☐
5-10 koulutuspäivää	☐
muutaman kuukauden kestävä koulutus työn ohessa	☐
puoli vuotta kestävä koulutus työn ohessa	☐
vielä laajempi koulutus	☐

16. Oletko valmis osallistumaan koulutukseen osittain tai kokonaan omalla kustannuksellasi?

voisin maksaa koko koulutuksen itse	☐
voisin maksaa osan koulutuksesta itse	☐
en ole valmis maksamaan koulutuksesta	☐

17. Mihin asti olet valmis matkustamaan...

	A	B
	☐	☐ Imatralle
A) yhden koulutusillan/koulutuspäivän vuoksi?	☐	☐ Lappeenrantaan
	☐	☐ Kouvolaan
	☐	☐ Kotkaan
B) pitkäkestoiseen monimuotokoulutukseen?	☐	☐ Savonlinnaan
	☐	☐ Joensuuhun
(voit merkitä rastilla useita vaihtoehtoja)	☐	☐ Jyväskylään
	☐	☐ Lahteen
	☐	☐ Helsinkiin
	☐	☐ muu, mikä

18. Saatko tällä hetkellä työnohjausta?

kyllä

en

19. Koetko tarvitsevasi työnohjausta?

kyllä

en

20. Millainen työnohjaus tuntuu itsellesi sopivilta? Voit rastittaa useamman vaihtoehdon.

Yksilötyönohjaus

Ryhmätyönohjaus

Työyhteisön toimivuuteen painottuva ohjaus

Vertaistuen tarjoaminen

(esim. vaikeiden tilanteiden purkamista)

Esimiestaitoihin painottuva ohjaus

Ammatillisen kasvun ohjaus ja tuki

(oman persoonan vahvuuksien löytämistä)

KIITOS AJASTASI JA VASTAUKSISTASI!